Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан орган

(С В Е Т)

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ № 50 (4341). | ШОАТТА 25 апрель, 1970 ш. | Мах 2 кап.

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕЙ ЛОАРХІАМЕ ДЕКХАР

Халкъан боахама дерригача доакъошта деш долча партийни а пачхьалкхен а кулгала формаши методаши лахдаш тоарра тІаберзабе болх шерра чакх а боахаш тІехьарча кане хьакъста терках тІабахийтаб вай парте кадрашта лакха политически кхетам балара, шоашта тІедиллача гІулакхех бола цаф бехктоакхам лакхбара, партийно - пачхьалкхен дисциплина чІоагІъяра. МалгІача участке из вале а хІара кулгалхочунгара дІадех парте из шиъ гІулакх мадарра доваш, нийна кІоарга анализ е хоаш, ІалмаІа царагІдашнарех кхоьг гІортолга е сп дешаш къестаден хулга. Белгалде доагІа партийни организацеша кадрашта кхетам баларен уж харжарен болх лепттІа вІашттІехьбаьккхача мотттигашка предприятей, боахамий гІулакхаш а дика лелнага.

Масала, хьахаргба вай Заводской районе партийни организаци. Кадраш кхеара, царна кхетам балара деваш каст-каста дуца уттаду КПСС райкома бюро, юкхьанцарча партийни организацей партокомий заседанешка. Ухаза дика пайда ду коммунисташа - специалисташа партийни собранешка шоай довкъостаьта хьалхашка отчеташ телар санна йолча формах. ДукхагІйолча партиюмашта дика терко ю боахамий кулгалхой специалисташи хьахаржаран царна кхетам баларий деца, шоай кулгалдара говзал лакх а еш Ін.манен къалха латтарий опытан карагІдамнираш наьуа дІадовлайтаьга Іалашдара. Предприятей кулгалхой балха на воагІача юкъе а ца лелхаш, КПСС райкома, юкхьантарча партийни организацеша эша новкъостал ду бракам айбара, беорнга низ производствен корттерча проблемашта тІаб-одабаь хургболаш лостам тет. Цу гІулакхо дика пайда ду. ХІара шера хагІаьхаш латт районе предприятей экономика, къахьегамме овсарле.

Цхьабакъда, кадраш харжарен царна кхетам баларен деш йоагІа терко ца ю партийни организацеш а я вай республике. Цаьог а Октябрьски района партийни организаци. Цхьайолча чакха бехктокхамерча участке сагі балха хьожавеча кандидатурах общественноста, партийни организацеша хетар теркал ца деш. Из массайолча оагІоракьара воаза ца хьожаш ду из гІулакх. Из балхан долаш кулгалдеча балха моттигашка шоай гІулакх бокъонца ца довза, инициатива йоаца, цхьайолча хана вІалла ца бовза нах чаккхбувл. Масала, «Грозгазстрой» треста № 3 йолча гІишлошъеча Управлене къахьегамен алапен отдела боккхагІа волча инженералла хьалийтар коммунист Морозов. Массехк бутт балале корта болабу малараш мелархи, прогулаш кархи балхара дІаваккха ийзар ца. Иштта шиъ болх дерттІа ца бовзархе варядаш уттаеча прискаш ярхи балхара дІаваккха ийзар цу управлене гІашлошъяра мастер коммунист ГІалаев а.

Кадрашцара балха юкъе ахьадола кхоачамбоацараш да Назай-Юрта районе а. КПСС райкома номенклатуре хила безаш болча боахамий кулгалхой личий делаш леладац. Нах хержаш балха дІа-хьа уттабара коллегиальни принципаш телхаш. Из балхан долаш укъаза моттигаш кийсаенкай ухказа балха участкашта доал деча инициатива а организаторски говзал а йоаца, шоай балхах дика ца кхета нах чаккхбийна. Кулгалхоша, специалисташа цхьаккха кхетама болх бац. Районе терко яц партийни, советски болхлой, специалистий резерв кийчъяра. Уж тайпа кхоачамбоацараш да Сунженски, Ведана, МалгІабике районий партийни организацешка а.

ДІахо а йиш йоаца гІулакх да из. Шеихаштта терко е оаз кадраш кхеара, царна кхетам балара, уж нийса хьа а хержаш балха дІанийсъяра. Коммунизма идеяшта тешаме, шоай гІулакх дика довза, хадданза накъца бувзабенна бола болхлой уттабе беза кулгалдеча постешка. Цар балха даим тІехьожаш а дІаттабеш эпп новкъостал де декхарийла я КПСС горкомаш, райкомаш.

КПСС XXIII съезд кадраш харжарен царна кхетам баларен болх кийбар партийни пачхьалкхени лоархІамегІа дола гІулакх да аьнна белгалдаьд. Кулгалхоша, специалисташа лаь тІалаг ханнаха тоадар. дикагІа йола опыт царна йовайтар — партийни комитета лоархІаме декхар. Новкъостал, хьехам балар, дІахкетавир кахаца беча балха керттера метод я. Нагахь санна бехктокхаме кулгалхо, специалист шиъ сакхатам, говзал лакхъеш, новкъосташа беча хьехамга, кроткагга ладувгІаш ца хилча, пачхьалкхен дисциплина телхаяра новкъа эттача ца шеихаштта бехктокхаме оаз декхарийла я партийни организаци. Кадрашта кхетам балара балха юкъейита йиш яц формальность. Кадраш бола тешам боха е ца беш айбе беза производстван гІулакхашта кулгалхой бехктокхам.

Коммунизм хьалъяра декхарашка дІалех шеихаштта кадрашта кхетам балара болх тоабар. Парте райкомаш, горкомаш, министерствайи ведомствайи кулгалхой декхарийла ба кадрашта кхетам балара болх Ілмо яххача бесса лелабе. Даим дагаккхоабаш хила беза уж къамнача а къонача а кадрай цхьатарра лоархІам бе безаш хилар. Кулгалдара йІаьхий опыт, шоай гІулакх дика довзарца, партийни закалка хиларца белгала я къаьна кадраш. Цудухьа хам бе беза цар. Цуниа цхьана хьалхашка тетта беза дика теоретически кийчо йолаш, хьинар дола къона болхлой а.

Коммунизм хьалъяра дешаш кадраша говза кхоачамбоацара, шоай знанеш массе оагІорахьара цар лакхъяра деша терко еш хила еза партийни организацеш. Кадраш вай мах баь вергвоаце гаша я. Царна юкъера кхетаме бола айбар — хІара партийни организаце лоархІамегІа дола декхар.

КПСС Грозненски горкоме

Грозне промышленни предприятей коллективаша, В. И. Ленин ваь 100 шу дизара аха йоагІача тайпара накъьалхарий пятилетна заданеш толаме кхоачашъяри дукха яхь а лелаеш, 1970 шера 1-ча квартале промышленни продукцена реализаци яра план чакал 4 ди хьалха, 104,7 процент кхоачашъяй, пленал соагІа реализаци яй 10,4 млн. сома махьа йолча продукцена, къахьегама овсарле 6,9 процент пакхьенной.

Города районаша баьча балха итогех 1970 шера 1-ча квартале КПСС Грозненски горкомен горисполкомен карара кара тела ЦІа байракх еннай Октябрьски районе къахьегамхоашта.

* * *

Вышкашъяра балхаш лоацача ханашках дикен чакхдахар дукха лоаттабеча къовсаме дика толамаш дехад «Старогрознефть» НПУ тоакхама кІоаргга буруа деттача контора вышкомонтажни цеха коллективо. Цига 26,4 дийнахь вІашагІъекха йоал буровой установкаш. Цо йиш хилийтар аннха дІадахача цхьан шера вышкаш къалъарга дІабоде мах лохбара чотах 44,8 эзар сом ахча кхоаде.

Тоакхама кІоаргга буруа деттача контора вышкаш хьалъяра декъара дика опыт Іомаяр а из шерра дІайоаржаяр а дукха парте Грозненски горкома промышленни отдела «Грознефть» объединенеца цхьана кийч е яь, семинар чакхъякхилар. Цига партийни, профсоюзни, белхама, инженерно - технически болхлоша, вышкашъеча хьалхалаттарашен новаторашен дакьа а лоацаш кІоаргга йийцар «Старогрознефть» тоакхама кІоаргга буруа деттача контора балха пиемаши методаши, вышкаш вІашагІйоаккхара толашагІа йола керттера процессаш практически хьахьекхар.

КПСС Грозненски горкома бюрос, Старопромысловски района вышкашъярий дика опыт хьсабел а ай, вышкаш хьалъяра дакъе опыт дІа-хаза эцара семинара тІайийца мероприятеш чІоагІ а яй.

Вышкаш хьалъяра опыт хьаІомаш Грозненски вышкомонтажни группа «Краснодарнефть» «Укрзападнефть» гІолга вІашттІехьдовккха цу мероприятей плана тІа.

* * *

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара аха йоагІача тайпара накъьалхари пятилетка пхе шера заданеш толаме кхоачашъяри дукха яхь а лелаеш, «Октябрьнефть» махкдаьтта промыслови управлене 1970 шера 1-ча квартала Грозне промышленни предприятешта юкъе хьокхамаш дикагІа лелхадаьд.

КПСС горкома бюрос горисполкомои баьча соцмагІа КПСС Махачкалински горкомои горисполкомои карара кара тела ЦІа байракх хьожаьй «Октябрьнефть» коллективана.

* * *

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна тІайийца социалистически декхараш кхоачашдеча дика толамаш дахарахи Ерригсоюзни коммунистически субботнике доккха дакьа лацарахи КПСС Грозненски горкомои горисполкомои Сийлен грамоташ еннай трамвая Управлена, «Грознефтехимзаводы» объединена, Производственно - товарни контора, «Октябрьнефть» махкдаьтта промыслови управлене, «Трансмаш» завода, «Горплодоовощторга» ,наьнаш декхача — тІаьш технеча управлене коллективашта.

Грозненски ремонтни - механически заводе иззашта инда аьр жача социалистически йохе хьакха латтачарех я махкдаьтта оборудованена ремонт еш шина коллектив. Хьалхарча квартала итогаш хьачуя тІехьагІа цхьоалагІа моттиг е хьожаеш пусия саар завода карара кара тела ЦІа байракх. Ер шу доладенча доле мета балхлоша планал соагІа арахийна товарни продукци 4 эзар сома махьа я. ХІара сменах нормаш 130—150 процент кхоачашъеш хьинара хьалхьет слесарша И. Грачева, Н. Сигаева, В. Глухова, Ю. Афанасьева, кхьаьер.

СУРТА ТІА: слесарь Ю. Афанасьев, вьетнамхо Мен-Ньыь Уя-Нан-Чи.

И. Пляева сурт.

МИШТА ЛЕЛ КХАШКАРА БАЛХАШ

В. И. Ленина юбилей къахьегама толамашца накъьабьхкар республика колхозийи совхозийи кхашлеладераш.

БІаьстан юкъе юа культураш дІаера болх массахьа дика вІашттІехьбаьккхиа лелабу. Совхкорчуя дика дукхагІа дІайийнай вай механизатораша хьата культураш, гидуваргаш, шекара свекла, коартолаш, баьцадевраш, кхыйола культураш.

20 апрель тІаккхоаьш бІаьстан юкъе юа культураша 110 эзар гектар лаьтта дІааьцадар е планах дІаеэзанох 57 процент. ДІадахача шера цу хана йийнача шоаза тІех я уж.

ХьажкІаш 20 эзар гектара тІа дІайийнай. Планах лаьрхІачоа 20 процент хул цох.

ДІайийна йоалаш латт шекара свекла, хІаьта Грозненски, Гудермеса районий боахамаша из технически культура дІайийна хьахкай.

Ведана, Гудермеса, Нозай-Юрта районашка генараш дІадийна бьаинаб. ХІаьта республика бІарча хьайцача из культура 17 эзар гектара тІа дІайийнаьй е из дІае езача лаьттан дихь даькъах кхаь дакъа тІа.

МалгІабика, Сунженски районашка хІанзе дІае лаьрхІачуя тІехь дІайийнай коартолаш. Республика колхозашкен совхозашкен цу лоархІамеча культура 1168 гектар лаьтта дІалльнда, кхы а дІае йиса коартолаш 10 процент маре яц.

ХІанз а дІадуваш да баьцедараш. Из культура хІанз дІайийна лаьтта 6192 гектар да е планах 78 процент, тІаккха Ачхой-Мартанен Сунженски районашка баьцадевраш дІайийна боалаш латт.

Шей доздача укх деношка шоай балха темпаш лох а ца ен ханнахьа ерриге культураш дІа е йийча юбилейни шера лакха хьункьам кхеба хига ба республика механизатораш.

20 апрель тІаккхенчуа республике бІаьстан юкъе юа культураш дІаерах йола сводка план (процентанца)

Районаш	дІайийнай
Ачхой-Мартане	53
Ведана	21
Грозненски	64
Гудермесски	68
МалгІабика	45
Надтеречни	60
Наьсарен	34
Наурски	65
Нозай-Юрта	37
Советски	15
Сунженски	58
Урус-Мартана	45
Шаьла	49
Шелковской	64
г. Грозный	68
Ерригача республика	57
1969 шера цу хана хиннар	26
Юрта боахама министерства боахамеше	59
«Слотопром» совхозеше	39
«Грозвино» объединене	44
«Консервплодоовощ» объединене	69

ХІана ягІац трактора тІа цІе байракх?

Болх дика барах, е цхьа дика хІама карагІдаларах къахьегамхо воагІача тайпара могавича, хоастанча сага хьинар совдол, дикагІа болх бе воал из. Наьсарерча кхашка яхьа сийг летабе декхарийла болча наха моральни стимул ца йоаша санна хет.

ДІадахача шера гурахь дар из. Дукха боккхий нстий боахкар «Экажевский» совхоза кхай тІа коартолаш чуаьаш. Групповой сурт дакха аьша фотообъектива тІахьекхар из кхаь-йиъ кхалсага. Блокнота тІа дер тайпан цІерацІа дІа а аьхь со гаьна валайехь доа дакъер нстаьта юкъе.

— Уж Іа сурт даьккхарах балха аха болабенна кхо-динъ ди мара дац. — Юкхьанца дека ара е буьлаш укхаза боахкараштa ла ца моаш новкъа да из гІулакх. — аьлар сога Муталиева Кейпас.

Юха а вахя айса дакъа гІалатах бекхаза вала ийзар со. Иштта хьоия ткъаза дош дац аьнна хетача моральни гІулакхо дог деладу а дорхду. Цхьаволчо ше теркал ца беш витар шийна нет новкъа хул гуьхь тьоал. Дукхагlбараша тоІаду. Бакъда из ийлагlа лер ца ютлар дисац из.

Укх деношка «Экажевский» совхоза СурхотІарча отделене бригада хилар со. Кхашка йоакхача трактораша юкъе цІе байракх ягІаш цаІ яцар.

ЦаІах нофма а яьхха звеньевой Богатырев Умалат бригаде хьавеча цо цу дийнахь ниттa коашо яьхха йий ховш сар вацар. Цуна дезар ше хоаставар, цуна дезар кхынар а ниттa болх бар. Умалата яІдац, кхайкаден шийна каргІдаьнар. Иштта е сага оьмал. Цун-м тоьам хул шоллагІча дийнахь бригаде саг воа-

нача хаша учетчика хьокхама Доска тІа шиь тайпан цІера улаьу ши цифра оттайча а.

Цхьаккха хІамаца белгалваккхазар укх деношка юкхьанца шийй 200 гектар хулача участка тІа нормал соагІа кхаь гектара тІа ен дІа а дийна бригаде вена Курскиев Ахьмад а. БІаргайовзар новкъосташта цул цІи «Молие» тІа, ІуйрИйна пхи минот кораинзар бригаде из хоастава, дуйиъ даьккхата буаца.

Іай ше хиннача тайпара беза дакъина да цу бригада коа а ЦаІ лозунг, плакат далац, агитатор, библиотека болхлоа укхаза хиппа аьнка лер яц, хала да иштта тоькъайсача метта са айде, догІа салоІам бе, кхы а дикагІа хьахьегара пох оарцагІбаха.

СурхотІарча механизатораша цо къахьег, уж аз белгалду моральни оагІонгахьара кхоачамбоацараш йахьан долаш болх сеца латт ала валлац со. Къахьегцар, шоай лоалахоа тІохьабенсии. Умалат шиъ 30 гектара тІа коартолаш дІайийна а аьнна хІанз кхьарна новкъостал деш ва. ДІайийна яьнай хьалха дІаюа культураш. Дика кийчаьха хьажкІаш дІае лаьрхІа 500 гектар лаьтта.

Со ала гІерт, нагахьа санна моральни стимула низ боагІача тайпара укхаза балха юкъе баьккхабалара темпаш кхы а айъургьар ХІаьта бІаьстан деной сахьат мел маьхе да ахархоча дуца дезаш мича.

Кхашка болх бе дІахьожабеча агитатораша, политинформатораша, клубай, библиотекай болхлоашта шортте бе болх, уйла тІаяхийта гІулакхаш да. ЦаІ бІаьсти хиннаш укх шера санна из кхьа сийг летабу гІулакх чІоагІа уйла тІаяхийта кхай тІа леладе деваш. Юбилейни хьувкъам ба ахархоша кхебер, лакха декхараш да цар шоашта хьалхашка оттадьараш. ХІара шоай гектара тІа 31,4 центнер фуаьльха хьажкІаш, 20,6 центнер кІа, 109,4 центнер коартолаш, иштта кхы йолча культурай хьувкъамаш кхеде дош долаш наьсархоша. Цу декхарга хьежжа хила езаций из беза мукь айбергбола рычагаш а. Техника шортта я укхазарча ахархошка. болх хьабе нах ба, лаьтташ хьаьна, беркате да.

Бакъда, къахьегама да доагІача тайпара дила хилац укхаза. Цхьайолча бригадашкерча механизатораш Іуйрийн 8—10 сахьат даьача мара болх дІа ца болабеш моттигаш айбелу. Масала, «Назрановский» совхоза Аьтта-Юртарча отделене Джамбурнева бригаде, «Экажевский» совхоза Экажкъоангий Юртарча отделене Гагиева бригаде, кхычахьа кастката го йиш я цу тайпара сурт. Бахьан цаІ: боаьоинга бола бехктокхам, социалистически низ, балхара безам совбоаккхаргбола гІулакх дац гуш.

ДІа нетт вахача гуш я идеологически болхлой малал. Дукха бац керда форма лохаш, хьалха деха йовзаш а йола методаш, средстваш оарцагІйоатараш. Мел пайдане хургяр нагахьа санна 5 дийнахь кхашка болх беш хьалхане яьккхача механизатора шиъ тайпара соагІат кийчдина. Фуд бІаьстан балханка белгалбьынараш дІаяьзбергбола Лениниски альбом доладича, царна туристически накъьа бахн мах боашаш путевкаш ялча? — Дукха я моральни стимула низ бола формаш. Лахн оаз уж.

Партийни организацеш декхарийла я из болх шеихаштта тоабе.

М. КАРАЕВ.

ТХА БОАХАМЕ.

Тха совхоз дукхача доакъоех латта боахам ба. 873 гектара тІа комсаш, 1236 гектара тІа доаьъарин ялатан лаьрхІа культураш, 1101 гектара тІа бІаьсти юа культураш кхею боахаме.

МалагІча хьокхамашца накъьабаьхкаб тха боахама къахьегамхой В. И. Ленин ваь бІаь шу дузача дийна?

Ерригa комсаш лаьттан кІалхара мукъаьлхай оаха, хІана уж йоІаш, шпалераш оттаеш, хьй тохаш, культиваши еш, кхыдола балхаш деш ба комсаш леладераш. Укх шера эгара хьалха вентилятораша еттача фе кІежаца лаьттан кІалхара мукъаьбаьхар оаха 485 гектара тІара комсаш. Цу гІулакхо торо хилийтар дукха къахьегамхой пигара мукъаьбаьха кхийа балхашка хьожабе. Фаш лаьттан кІалхара комсаш мукъайоаа агрегат вІашагІведдай совхоза боккхагІа волча механика Сердалов Хьасанен мастерской заведующа Баймурзаев Ихванен.

Хьийнар кхо цІа деш къахьег кхаш леладераша. Эгба аьхача 1585 гектара тІа чакхаш даьхад. Гурахь дийнача ялата хІара гектара тІа 1,5 центнер йолаш аммиачни селитра тоссай самолеташа. ХІара гектара тІа 3 центнер суперфосфатни удобренеш а тоссаш кийидаьча 150 гектар долча лаьтта хьажкІаш дІайийнай. ХІанз дарбизаш дІаюаши гидуваргаш дІайийнача дай махкаш доахаш ба кхаш леладераш.

ДикагІа къахьегараштa совхозе хиннача собране В. И. Ленин ваь бІаь шу дузача дийна хетаь Юбилейни медалеш еннай. Цу дезача соагІаташта, укх шера тІайийца социалистически декхараш кхоачаш а деш, хьок лурга совхоз коллектив.

В. ГАЙВОРОНСКИЙ
Надтеречни района «Знаменский» совхоза керттера агроном.

СИЙЛАХЬ-ДОККХАЧА СОВЕТСКИ ХАЛКЪА

ВЕЖАРАШХА ЙОЛЧА ПАРТЕЙ ДЕЛЕГАЦЕША КРЕМЛЕ ПАМЯТНИ СОВГІАТАШ ДІАДАЛАР

В. И. Ленин ваь бІаь шу дизар дездеча юкъе дакъа лацача цхьадолча мехкий коммунистически болхлойн партей делегацеша КПСС Центральни Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага, дерригача советски халкъага хьаделар дуйен тІа эггара хьалхара социалистически пачхьалкхе хьийнр, дуйен халкъашта юкъерча болхлой класса баьча В. И. Ленин чІоагІІа шоаш лоархІаш хилар белгалдоаккхаш дола совгІаташ.

СовгІаташ хьалуча тІаккхлар новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. А. Кунаев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербицкий, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, кхыбараш.

Памятни совгІаташ хьаделар: Болгарски коммунистически парте делегацегара БКП ЦК Хьалхарча секретара, НРБ Министрий Совета Председатела нов. Т. Живкова; Венгерски социалистически болхлой парте делегацегара — ВСРП ЦК Хьалхарча секретара нов. Я. Кадара; Вьетнама къахьегамхой Парте делегацегара — ПТВ ЦК Хьалхарча секретара Ле Зуэна; Германе Социалистически цаІ йолча парте делегацегара — СЕПГ ЦК Хьалхарча секретара, ГДР Пачхьалкхен совета Председатела В. Ульбрихта;

Корея Къахьегаца парте делегацегара — парте ЦК Политически комитета, Политически комитета Президиума члена, парте ЦК секретара, КНДР Лакхехьарча халкъа собране Президиума председатела нов. Цой Ен Гена; Монгольски халкъа - революционни парте делегацегара — парте ЦК Хьалхарча секретара, МНР Министрий Совета председатела нов. Ю. Цеденбала, Польски вІашагІкхийттача болхлой парте делегацегара — парте ЦК Хьалхарча секретара нов. В. Гомулка; Румыни коммунистически парте делегацегара — РКП Генеральни секретара, СРР Пачхьалкхен совета Председатела Н. Чаушеску; Чехословаке Коммунистически парте делегацегара — КПЧ ЦК Хьалхарча секретара Г. Гусака; Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронта делегацегара — НФОЮ ЦК секретариата члена Хо Суан Сона; Португальски коммунистически парте делегацегара — парте Генеральни секретара А. Куньяла; Лаоса Патриотически фронта Центральни Комитета делегацегара — делегацена корте латтача нов. Нухак Фумсавана; Гвинее демократически партегара — парте Къаман Политбюро члена, министра нов. Лансан Диане; Мозамбик мукъаяккхара фронта делегацегара — ЦК-ан исполкомен члена нов. Армандо Гебуза.

Новкъосташ Л. И. Брежнева, Н. В. Подгорне, А. Н. Косыгина КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиуме, Советски правительства цІерагІа дег чура баркал аьлар делегацей членашта советски халкъа памятни совгІаташ деларах.

Памятни совгІаташ В. И. Ленина Центральни музее бІаргадайта дІаоттадергда.

ЗВЕНЬЕВОЙШ ДАГАБУВЛ

ДИКАЧА ХЬУВКЪАМА ЛАРД

ХЬАЖКІАШ лелаеча звеной балха опыт, говзал газета оагІонаш тІа дІайовзийтар бакъахьа гІулакх да. Дувцаргда аз тхоай звеной балхах, Іоаьнча опытах. Казахстанера цІавенача 1958 шера дена хьажкІаш кхеаш ва со. ХІаьта хІанзалца цхьа шу дІадахадаш аз кулгалдеча звеноно шоай тІайийца декхараш кхоачаш ца деш.

ДІадахача шера 150 гектара тІа хьажкІаш йийра оаха. Юкъера лаьрхІача гектара тІара 36,4 центнер хьажкІаш аьлар тхона. Мишта кхебир оаха аьзал хьувкъам? Гурахь хІара гектара тІа кхоккха центнер суперфосфат а тоссаш 27—30 сантиметр кІоарга аьхар оаха лаьтта. БІаьстан юкъе Іан замалахь лаьтанца Іайна, тІоазал дІакъайлар. Цул тІехьагІа 80 гектара чудолийташ хий диллар. Из болх чакхбаьккха шийтта ди даьлча шоллагІа даьхар оаха маькхаш. ХьажкІаш дІаелехьа кхоала культиваци йир. Цу балхо лаьтта кІаьддир, оасар дохадир, лаьтта аьхачул тІехьагІа йиса боккхий галаш йоха а еш лаьтта нийсдир. ХьажкІаш дІаюашшехьа аммиачни селитра тессар, дІайийна кхо-динъ ди даьлча дийга маькхаш даьхар. ХьажкІа хьатІа а ыьна шин-кхо лорд хийцача культиваторах мугІарашта оасар ду вІаьмига маькхаш а декха культиваци йир.

Белгалдаккха деза оасар ду маькхилгаш культиваци еш оаха эггара хьалха дІадахача шера юкъе доладаь хилар. Боккха пайда лу цу маькхаш. МугІарашка тІадаьна оасар дІадоахкх, лаьтта намцадоакх, Цхьабакъда 10—11 сахьат даьлча мара йиш яц уж маькхаш а декха культиваци е. ХІана аьлча, бийсан шелалагІа чІоагІденна хьажкІа гІадам махка тоссабеча этта каглу, хІаьта 10—11 сахьат даьлча маьлхо дохьа а дийа кІаьдлу из. Боахаме тхога мара дац цу тайпара маькхаш. уж а пхьа комплект мара яц. Бакъда, укх шера «Сельхозтехнике» уж да ыьна эзкза доьд совхоза.

ХьажкІаш хьатІаьынначул тІехьагІа шоллагІа культиваци еш хІара гектара тІа 100 килограмм а тоссаш, аммиачни селитраца-подкормка йир оаха дІадахача шера. Иштта, дІоелехьа а дІайийначул тІехьагІа а шиъ ханнахьа байхаш чакхдахарах дика хьатІаьылар хьажкІаш. Бакъда аьхи ша а теха 80 процент хьажкІаш хорлаш кагьяв гІадамаш мара ца дуташ толхайир. Цул тІехьагІа геттара чІоагІа хьекхача михо дильлагІа дакъа хьажкІаш Іоюьшийр. Іаламо цу тайпара зе даь нецаре хІара гектара тІара 50—55 центнерах лохагІа боацаш хьувкъам чубахьаргбир оаха, Лоха дар тха звено хьувкъам кхебира дІадахийтар а. Иштта, гурахь, Іай, бІаьсти лаьтта кийтдеш, кхыдола балхаш лерттІа чакхдоахкаш хиларца, аьхи культиваци оасар де деранзар тха. ХІаьта кулгаша болх беш хиача дукха ахча дІадахийта дезаш хул.

Укх шерара бІаьсти кхаш лелдераша къаьтта бехктокхаме я. хІана аьлча В. И. Ленина ваь бІаь шу диза шу я пятилетка тІеххьара шу а да ер. Цудухьа доккхий социалистически декхараш тІа а ийна рай. Даьхен берриге къахьегамхой санна хьинар кхо ца деш къахьегаш бе тха звено членаш а.

ХьажкІаш йоалаш 300 гектара тІа гурахь дуь кІа кхеде дезаш да тхо укх шера. Суперфосфатни, калийни удобренеш вІашагІъяь подкормка яьчул тІехьагІа, кІина зе деча са доахкача хІамашта дуташ хІанз лохьаш тохаш ба звено болхлой. ХІара гектара тІара план 18 центнер йолча 25 центнер кІа чуяга декхар тІайийцад оаха укх шера.

ДІалахеча шера санна 150 гектара тІа дІаюргъя звенос укх шера а хьажкІаш. План 30 центнер йолча 40 центнер фуаьльха хьажкІаш чуяга социалистически декхар тІайийцад звено къахьегамхоша. ХІаьта фу даьд тІайийца декхар толаша кхоачашхара? Гурахь хІара гектара тІа 4 центнер суперфосфат а тоссаш эгба аьхад лаьтта. Укх шера мукха а баькха Іан замалахь лаьттанца Іайна тІоадал дІакъайлад. ХІаьта чудолийташ хий диллача шоллагІа дІакъайлар тІоадал. Цул тІехьагІа оасар дохадара, лаьтта кІаьддара, нийсдара шоаза культиваци йир. ХІана кхоалагІа культиваци еш да тхо. Белгалдаккха доагІа звено цаІ мара чорхаш йола трактор йоацилга. Цудухьа тІехьара культиваци е тІехьадисад тхо. ХІаьта из болх бара гусенични трактор юкъейоалайча еза йолаш лаьтта тІоІадергда ло. Шин-кхоь ди даьлча, нагахь санна Іаламо новкъарло ца йоай, хьажкІаш дІае делалургда тхо. ДІаде Іелашдаьд оаха цхьоалагІча кІасах йола дика калибровка яь фу. Фу нийсача квадратех дІадуорг долаш вІаштІехьъякха кийча латт сеялка. Іалашъяьй тоьал аммиачни селитра. Фу дІадуашшехьа тасса лаьрхІад из. ХІаьта хьажкІаш тІаьыннача тІехьагІа шоллагІа культиваци еш хІара гектара 100—120 килограмм а кхоачийташ цІаьхха а суперфосфат тоссаргья. Лоаца аьлча укх шера тІайийца декхараш толамца кхоачашдара берриге низ тІа а бахийта къахьегарга оаха дІахо.

Геттара лоархІаме да уж царрига балхаш агротехнически дикагІа йолча хана чакхдахар. Нагахь санна удобренеш тассара, культиваци йра, маькхаш дахара, иштта кхыдола балхаш шоай хаиннахьа дикал лакха йолаш ца дойи, кІезига пайда боал цу балхех. Масала, хьахаргба вай тха лоалахой. ХьажкІаш кхееш ба уж, хІаьта цхьатарра лаьтта а да тха. Цхьабакъда цу лаьтта деш дола гІулакх тайп-тайпара да. Иштта, хьажкІаш тІаьынначул тІехьагІа шоллагІа культиваци еш, хьажкІай мугІарашта дехьен сехьен 10—12 сантиметр культиваци ца еш лаьтта дут цар, оаха эггара дукхагІа пхи сантиметр мара дитац. Цудухьа тамаш а яц дукха йоархІаш хилча. ХІаьта йисача йоархІаша хьатІаялийтац хьажкІаш. Цу тайпара дикал лоха йолаш чакхдоах цар кхыдола балхаш а. ХІаьта лаьтто шийна деча гІуллакхе хьекха мара бериат хьалац.

— Аз хьаллоац се кхее тІахьехаш хьажкІаш лелаеча звеной звеньевоа Ленина ордена кавалера Матаев Берса, аьнна дош.

Л. ЗАХАЕВ.
Ачхой - Мартана района «Лермонтовский» совхоза, звеньевой.

ЛЕНИНСКИ КЪАМИЙ ПОЛИТИКА КОТАЛО

Х. Х. БОКОВ, КПСС Нохч-ГIалгIайн обкомa секретарь

В. И. Ленин вай бlаь шу дизар вай Даьхен а дуьненан революционни болaма а историн чухь Iаламате йоккха событи я. Цуьнан шlерaца юкъ-заеина и бlарчча революционни зама.

«Марксен Энгельсен утопистера Iилмага яккха, Ленина кердача вьводашен открытешпен кхы тlа хьалйинa йоьла социализм деррига дуьненан-исторически масштабан социальни практика а вай замни йертеpa революционни низ а кхиина дlаэттай», — боьх, Владимир Ильич Ленин вай 100 шу дизарга» КПСС ЦК арияьхача Тезисаш тlа. — Ленин вай 100 шу дизар белгалдаьш, советски нах, социалистически мехкий халкъаш, дуьнен хьалкъашта юкъера болхлой класс, дерриге прогрессивни адамаш цlаьхка а дlаьхка а летадуьл дуьнен пролетариатен берригачa къахьегамхойн баьчча идейниеш гlуьхкашцен.

ХIиэз массанена гу ленинизма сийлахь-доккха бакъдар мишта котдоьл, чlоaгlлу.

Сийлахь-йоккхa Октябрьски социалистически революци дуьнен социалистически революце эггара хьалхара котдаьнна гlулакх ду. Цо оьлангера хийцир дуьне тlе эггара йоккхагlа йолча пачхьалкхен политическии социально-экономически куц. Кердача, кхы а даккхагlча боарам тlе бойккхаш даккхбир дуьнен хьалкъашта юкъера кортамукъале яккхаре болам, дерригача дуьнейга дlахьеккхар социализмага бода некъ.

Буржуазин идеологашен пропагандисташен мел дуьнар харц а деш, советски халкъо йина а хьдаа а котьаьккхар социализм, исторически дегlаахара керда мух — шерра йоаржаь коммунизм хьалъелга дlадоладир.

В. И. Ленин вай 100 шу дизар деэдарах вай парте лерхI Ильича лергдоаца васкеташ кхоачашдарах йола ший тайпара отчет, коммунизм хьалъяра ерригача участкаш тlе хьийгача къинг ктогаш ир. Уж кхоташ даьа я. Из гуш да дукха къамаш дахача вай республика валаре а.

Тахан Нохч-ГIалгIайче индустриальни дегlаьйна республика я. 1913 шера хиннечул промышленни продукце боарам 92-зза совгlа лаккхбеннаб. Мехка чуьх а дуьнен халкъашта юкъера рынке а чlоaгlа ковтташ я вай промышленни продукци. 1969 шера 18,5 миллион тонни мехкдаьттен 3,5 миллиард кубометр гlайн кьохдир. Укх тlехкьарча 10 шера мехкдаьтта доаккхьага 9-зза гаргга лаккхбеннад, хlаьта газ — 20-зза. Республика мехкдаьтта доахкош пятилетка тlеххьарча боарамга кхьачаф дlадахача шера август беттехьа а. Вай ке бокъе а йоллаш доккхал ду йоай чlоaгlа дегlайоагlача мехкдаьттен химически промышленностех.

Укх тlеххьарча шерашка чехкача темпашца дегlайоагlа промышленность республика районашка а. Керда промышленни предприятеш хьахиннед Аргуне, Назране, Гудермесе, Карабулаке.

ХIина Нохч-ГIалгIай АССР я боахама массе а доакъой специалистий дика кадраш, цар кимайоша дlайоваййт шоай опыт вежарашка йолча республикашта а мехка областашта а.

Чехкача темпашца дегlайоагlа республика промышленность укх пятилетке. Укх дlадахача 4 шера промышленни производства берригa боарам цкъан ехаязем совгlа лакхбелар, къахьегама оасарле — 32 процент, продукцега шийга дlадоаар планах доагlачул доккхарах 11 миллион сом гаргга ахча кхоаьл.

Керда толамаш даьхар ленински къахьегама вахте. 1969 шера планал совгlа реализаци яь тайп-тайпара продукци 7,8 миллион сома маьхa я. Шера йолча хана Ерригасоюзни социалистически ялье 38-зза котъаьлар республика предприятеш коллективаш.

Производство дегlаахара темпаш даккху пятилетка чаккхйоала-ча шера а. Промышленни предприятей коллективашa хинал хьал-ха, 28 марта кхоачашйир продукцена реализаци ярен продукце дукхагlа дола кечйтера тайпаш арахецарен укх шера хьалхарча квартала план. Мехкдаьттахоша тlаргlерга къовсам доаттабу 1970 шера 20,5 миллион тонни 1975 шера 25 миллион тонни мехкдаьтта даккхара гlехьа.

Производстве хьахла латтача ээфараш болча кхa рапорт делар ихе шера йола шоай личии ваделен кхоачашъерaл. Москвачаша дlадолаяь патриотически гlулакх хьал а лаьцa, цар В. И. Ленин ваьча дийнахь болх бергба шоаш кхойьча бедалца.

Ленински васкетар кхоачаш а деш, юрта къахьегамхоша гlо-гlертта чlоaгlа къахьег ерригача социалистически индустрена кийсбала гlерташ. Из даре мел эшар долаш да 15 гозра низ болаш йола трактор лоархlаш республика 107 колхозей совхозей болх беш 10 эзар трактор, 1000 гаргга комбайн, иттаьш ээараш кхыйола юрт-боахама машинаш механизмаш я.

Пятилетка дин шера дул хьалха дlадахача дин шерацa нийсдича юрта боахама валови продукце боарам 23 процент лакхбеннаб.

Колхозий къахьегамхоша 1970 шера хьалхарча квартала пачхьалкхенга дулхи фуаши дохкара план тlеххкоачашъяй, толамца ду бlаьстанара балхаш.

Диплургдоацаш лог гlоза цlей я хинна историна юкъедалар Владимир Ильич Ленин вай 100 шу дизара сийна 1970 шера 11 апреле хинна юбилейни коммунистически субботник. Цо хьахьеккхар къахьегамхой революционни традицешта боарам боашаш теш(а)ме хилар, общественни денхар кlоарга довзаш хилар, коммунистически къахьегам котало йоахаш болга.

Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша болх бир фабрикашка, заводашка, промыслашка, гlишлош еча, кхашка, фермашка, тоайир гораш, поселкаш, юрташ, станицаш.

Республика эзараш болча къахьегамхоша болх бир юбилейни субботник долаш. Къахьегама вахте болх беш хилар болхлой, колхозхой, интеллигенци, деша бaгlа кагирхой. Субботник долаш болх беш кхи тlа а дикиa продукци лоахийцар.

Сий долча юбилей дукха лаьцна социалистически культура а кхотаде ялй.

Пачхьа Росс эггара тlехьайисачарех хинна вай край лаккхача социалистически культура край хинна дlаэттай. ХIана болх беш 530 гаргга юкъарча дешара школа я, цар чу деша вагlа 260 эзар дешархо. Лаккхеча дешара шин заведени юкъерча специальни дешара 13 заведени дешаш 30 эзар гаргга студент я. Боккха Iилма - тохкама болх беш 15 учреждени я республике.

ХIана республике я дарба лера - профилактически учреждени йоккха чържа сеть йола уйахцlено лорияра йоккха отряд. Къахьегамхой уйахцlено лореш 2 эзар лори пхьеьа ахи эзар совгlа юкъерчa медицински персонала болхлой ва. ХIара итт эзар сага лаьрхlа 13 лор ва вай — Инде чул 8-зза, Туркенчул 4-зза гаргга дукхагlа, США, Англи, Франци, Японии санна долча дегlадаьккхача капиталистически мехкашкерчул дукхагlа.

Культура чlоагlа дегlена хилар хьехьмехкаш да республике дукха библиотекаш, культура дворецаш, клубаш, киноустановкай шерра сеть, ворхI профессиональни халкъен театр, санаторей, салоlа шlенош хилар.

Укх тlеххьарча шерашка дегlадоагlаш дика толамаш даьхах нохч-гlалгlай литература дукхаге а идейно-художественни боарам лакхбеш а. Республике а гуш доазол араяьа а дика боалаш ба прозаикаша поэташи С. Арсанов, И. Базоркин, Р. Ахматова, Ж. Яндиев, М. Мамакаев. Вай республикеa дуккхача къамех болча наьха доккхал да Эсамбаев Махьмуда ший говзалца эггара дикагlа гойташ йола нохч-гlалгlай халкхара искусство. Къахьегамхошта эстетически идейни кхетам балара бола нохч-гlалгlай драматически театра лоархlам лакхбеннаб. Шерра яржай художественни самодеятельность, пуккии ваьа дакъа доаллаш ба итташ эзараш бола къахьегамхой, тайп-тайпарча къамех бола нах.

Ленински къамий политика, социалистически интернационализма идейни принципаш кхоачайъеш хилар къьста а тешавеш а гуш да республика политически, боахама, культурни вахара ерригача участкашка бола беш дуккхача къамех йола кадраш хиларца.

ХIанз укх сахьата Нохч-ГIалгIай АССР-е болх беш 40 эзар гаргга специалист ва лаккхерa юкъерa специальни образовани йолаш.

Нохчех гlалгlайх болча наха халкъа боахама дерригача доакъошка кийчбу дукха лакхе квалификаци йола специалисташ.

Революци хилалехь цхьан интеллигенци ца хиннача, профессиональни искусство ца хиннача баьдена нохчийн гlалгlайн халкъий хьахиннаб Iилма болхлой, инженераш, техникаш, хьехархой, лораш, талант йола поэташ, писателаш, сцене мастераш, вай республика доазал ваьхьа а дика бола культура кхьбола деятелаш.

Иштта да Советски Союза Коммунистически парте ленински къамий политика кхоачашъярах даьнна беркат.

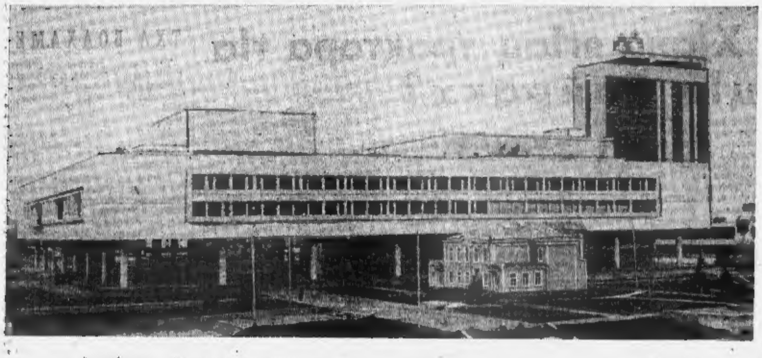

УЛЬЯНОВСК. Ленински мемориальни комплекс.

ТАСС фотохроника.

РАЦИОНАЛИЗАТОРАША ЯХЬ ЙОАРЖАЯЬЙ

Укх денош г. Гудермесе ПЧ—15-ча дистанце рационализаторийн изобретателийн собрани хилар. Дистанце кертторча инженера ков. Мацулова ше яьча докладa тlа белгалдаьккхар рационализаторийн изобретателийн болх дlало кхы а дикагlа тоабе безаш хилар.

Собрание къамьлаш даьча рационализаторашe ин. Легкийя. Носова, Слободянюка, Родина, кхычар гулбеннарашта белгалдаьккхар калагlча участкашкара болх аттача биккхара де деза балхаш.

ДикагIбола рационализатораш-хара электрооборудовани механик А. Писаревгара, кхерамлен технико инженер ков. Слободянюкгара, ин. Евтушенкогара, Бараховичегара хьокхам а ваш «ДикагI-вола рационализатор» яха цlи яккхара яхье бовла лаьрхlар рационализатораша.

Т. РАСУЛОВ.

ГIОННА БОЛА БОАХАМ

ХIара шера гlонна болча боахамо тха колхоза бу пайда, берригача пайдах 50 процент ба. Iаккха гlонна бола боахам ала йиш йий цох!! Кхоачам ба, цухьаьла консерви завод болх бе йоланнавлехьен из болх бе йоллеш нийчул тlехьагlен боахама хинна пайда лаьрхlача. Иштта, 1964-ча шера колхоза берригa хинна пайда 389,4 эзар сом бар, хlаьта 1968-ча шера из цифра кхоаза гаргга хlана лац аьнна лакхйелар. Иштта да оаха гlонна бола боахам оалачох тхоца хlара шера хьехулар. Хьожаргда вай колхоза экономика айара цу тайпара пайдене из дакъа мишта хиннад.

Колхоза кулгалхойн специалистийн дукха уйла е йийаар йолаш йолча Iалмен экономически торонех махулла дикагlа пайда эшара цаькъаш лохаш. Колхозе йолаш яр сомийн баьцадаарийн бешаш. ХIаьта сом хlара шера дукха боара, баха моттиг а йолаш. Цуа совгlа бохкара а лоадам бlацача маьхах бохкар. Из бахьан долаш колхоза башха пайда е хилацар сомий бешамех. Цlахеккача гучадаьлар из а деррига ца хилар. Сомий бешамаш лелараша дика кхетадора мелла дика къа а хьийга шоаш кхебаь хьувкъам шхьайолча хина зехьа беш хилар; пайда хилацар колхоза а хlаьта сомий бешамаш лелораша а. Цудухьа гlулакхах кхийттача къахьегамхоша тесса йитар сомий бешамаш хьувкъам лохбелар.

Цу гlулакхо наьха уйла тlеэрдайир колхоза консервни завод хьалъяра. Бакъда, уйла е едаш цхьаьккха дар. Йоккха завод хьалъячул тlехьагlа цунга берригача низаца болх байттал сом хургбий-хьогl колхозе. Из дош а сиха кьоастадир. Колхозерча сомий бешамашкарен. ХIаьта лоаллаларча ХХ-ча партсъезда. Куйбышева цlерагlча колхозашкаран кхулаьча сомех кхоачам хургболаш бар. Цул совгlа, кхы а баьцадарин а ма кхедой боахамашка. Иштта хьалъйир завод.

ХIара шера дукха юртбоахама продукци чакхйоаккх заводо. Масала 1968-ча шера 825 центнер баьцадаараш, 1800 центнер хьуна сом чакхбаьккхар заводо. Завод болх бе йоланначул тlехьагlа хувцаделар сомий бешамий сибат. Дика хьувкъабаьча сома цхьаьккха а килограмм йоашар, хьалха санна. Баьцадараш кхедерашa кхетадир, шоаш мелла дукха хьувкъам кхебой а из чакхбаккха завода торо хургйолга, цох боахама хула пайда лакхлулга. ХIаьта колхоз бlаьхийгlа мел хул тоа ма лой къахьегамхой торо а.

Эргадаьлар сомий бешамашта Iунал делга. Къахьегамхой хьежа баьлар сом кхебара агротехника бокъонашка. Цудухьа хlанз шlелъаь йовкъаш аьха, гаьнаш яlа хозъелие латт колхоза беш.

ХIара шера дукхагlа хул заводa бе болх. Дукхагlа хул цига шлихъиккха продукци дукхагlа хьаенда. Иштта, дlадахача шера 1350 центнер баьцадаараш, 2288 центнер хьуна сом чакхбаьккхар заводо. Бакъда, бешамашкара сом цул хьалха дlадахача шерарчул кlезигагlа кхебаьбар. Из нийсденадацар сомий бешамаш леларий бехках. Хаоттама хьалаш Iаткъар цу гlулакха, Бlаьсти тlехьаьлар. Из бахьан долаш гаьнашта теха чlонак йохьа е яь, эшабелар хьувкъам. Дале и цар торо хилар 1722 центнер бедол заводе дlачуьла.

Хьожаргда вай укх тlеххьарча шин шера заводо баьча балхага. Нагахьа санна 1965-ча шера заводо яьккха продукци баьцадаарий консервай, ешавхача помидорийн 130 эзар банка, сомий сока, сиропа, спиртоваьнг сока 1561 центнер хиннавле, дlадахача шера консервайн ешаехкача помидорийн 351 совгlа эзар банка арахийцир заводо, хlаьта сокийн сиропен — 2858,6 центнер. 1968-ча шера декъа чхьагlар заводо дlаьта даьккха а дацар, хlаьта дlадахача шера 40 эзар литр даьккхар из. Цу цифраша хьахьокх хlара шера заводо арахена продукци дукхагlа хилар, цунга хьежжа боахама хула пайда лакхлулга. ХIанз «Хьаьнй Майртуп» яха марка тlайола продукци кхоач дукхача районашка, республика доазол дехьа а.

Боккха пайда хул тха колхоза болх беш йолча известкови цехах пилорамахи. Цар торо хулийт хьалъеча гlишлошта эшаш йола материалаш шортта лоаттае. Колхоза ае хилац уж кхычахьара ийеш, хlаьта транспортага додар кходу.

Доккхий декхараш латт тха гlонна боахама предприятешта хьалхашка наьха хьашташ кхоачашдеча. Уж хьаялехьа колхозе вела волча 968 болх бе йиш йолаш волча сагах ахаш гаргга бе болх боацаш бусар шера дукхагlа йолча хаца. Цул тlехьагlа гlулакхаш хувцаделар. Колхозе бе болх хьа ца кхоачаш хиннараш дlатарбелар гlонна боахама предприятешка.

Къаьстта бехктоккхамо социалистически декхараш тlаьйцад тха гlонна боахама къахьегимхоша укх юбилейни шера. Хьажал шоаш. Ерригача колхоза укх шера планах хилийта лерхlа пайда 1020630 сом ба. Цох 538080 сом гlонна боахама даькъа кхьач. Вешта аьлча ерригача колхоза хилийта лерхlача доходах 52,8 процент; консервни завода — 447050 сом, хьаьра — 56 эзар сом, известкови цеха — кхо эзар сом, дисар — пилорамана. Цхьа-бакъда, консервни завода къахьегамхоша В. И. Ленина юбилей сийна тlаьйца декхараш кхы а бехктоккхамегlа да. Цар дош денна укх шера планал совгlа 470 эзар сома маьха продукци арахеца, хlаьта пачхьалкхена йоккха ерригa продукци 762-эзар сома маьхага кхеччалца хилийта.

Денна дош кхоачашдара ерригa кийчо яь баьннаб завода къахьегамхой. Оборудовани тоае эзар тоаяь кийчъяй. Бакъда, цар дош кхоачашдар дукхача даькъе тийша да сомийн баьцадаарийн бешамаш леларий къахьегамах. Долче цар даьча а хlанз деча а болхаша хьахьокх тlаийца декхараш кхоачашде йиш хургйолга. Цу тайппара дика къахьегаш хьабовгlа баьцадаараш кхеераш а.

Д. СОЛТАМИГОВ,
Шаьла района Ленина цlерагlча колхоза хертера экономист.

ЮБИЛЕЙНИ ДЕКХАРАШ ТIЕХККХОАЧАШДАЬД

Дезача юбилея сийна тlаьйца социалистически декхараш тlеххоачашдаьд коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеча Грозненски ремонтно-механически завода болхлоша. Юбилей тlекхоачича хана планал совгlа 30 эзар сома маьха товарни продукци арахецен 50 эзар сом мах болча продукцена реализаци ен декхар тlаьйцадар цар. ХIаьта хlакхалехьа планал совгlа арайийцаэ продукци 60 эзар сома маьха я, мехкдаьттахошта, бурулеттераша лаьрхlачул совгlа дlаяхьийта тайп-тайпара кийча продукци 70 эзар сом мах болаш я. Къахьегама оасарле ах процент мара лакхье ца лаьрхlача 2,8 процент лакхъяьй. Уж толамаш доахача хьинар кхо ца деш къахьийгад завода карара карaтела Шlе байракх лелаеча А. Мирчев керте латтача РНО коллективо Г. Узумова куйгалдеча котельно-сварочни цеха болхлошеи.

Л. ГРОМОВА,
Грозненски ремонтно-механически завода плановни отдела начальник.

* * *

Къаьстта дика къахьегама совгlат кийчдаьд баьчча юбилейна Грозненски химически комбината коллективо. Кхоьчa бедала чотах шин дийнахьа буса спирт арахецаргда, хlаьта пхе дийнахьа буса арахецаргья полиэтилен. Кхоьчa бедала чотах комбината химикаша арахецаргья 380 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци.

Л. РОМАНОВА,
химически комбината плановни отдела начальник.

* * *

Укх шера 22-ча апрелага кхачалехьа планал совгlа 20 эзар тонн «Iаьржа дошув» даккха социалистически декхараш тlаьйцадар «Горскнефть» НПУ мехкдаьттахоша. Шоаш денна дош дизза кхоачашдаьд цар. ХIанзалехьа планал совгlа Даьхена дlаденна мехкдаьтта 32 эзар совгlа тонн я, цун боарам 22-ча апрелага кхоачача хана хургба 34—35 эзар тонн. Тlаьйцача декхарех планал совгlа яккха лаьрхlа хинна газ 4 бlаь эзар кубически метр мара йоацача, 15-ча апрель тlаккхачалехьа яьккхар 2 миллион кубически метр я. Къахьегама оасарле 0,5 процент мара лакхье ца езача 3,4 процент лакхъяьй. ДIадахача шера укх хана хиннатул 2 миллион сом дукхагlа пайда а баь, пачхьалкхенна планах лаьрхlачул совгlа 319 эзар сом кхоадаьд. Уж толамаш доахача къаьстта дика къахьийгад Е. М. Данилец керте латтача цlоллагlча промысла мехкдаьттахоша.

Е. ИВАКИНА,
тха штате йоаца корр.

СИЙЛЕНЦА КХОАЧАШДЕРГДА ЛЕНИНА ВАСКЕТАШ

Грозненча комсомольцийн кагирхойн манифестаци

22 апреле — В. И. Ленин вай 100 шу дуза даьнна къаьстта хоза кийчъйир Грозненa Ленина цlерагlара майда. Мехо шоршайора дlе байракхаш. Бlарг хьестал хоза кийчдаь плакаташ, лозунгаш да массанахьа лаьттеха. В. И. Ленина памятника хьалхашка «В. И. Ленин 100 шу» яха йовлув тlадоа пано латт.

Iуйрейна дика В. И. Ленина памятника юхе сийлен ха тlа латт дешархой, грозненски гарнизона бlухой, комсомола ветеранаш, къона производственникаш.

Гаьна дlахозаш дек комсомольски иллеш, торжествонни марш.

Сайрейна дин сахьт доалаш дlайоалу Грозненча кагирхой митинг. Трибуна тlа бовл республика партийни советски болхлой, партей комсомолен ветеранаш, производстве хьалха латтараш. Оркестро локхача торжественни маршаца цаl шоллагlча тlеххьа майдаг тlа йовл комсомольцийн кагирхойн колоннеш. Знамашца, байракхашца, транспаранташца хоза кийчъяь я уж, кагирхоша революционни комсомольски иллеш доах.

Массанел хьалха майдан тlа гучайоал комсомола ветеранийн колонна. — Колоннана херте латтараш областной комсомольски организаци, КПСС обкома юбилейни, городской комсомольски организаци, ВЛКСМ ЦК памятни байракхаш яхь. Дукха барий наьха тlа пачхьалкхен наградаш я. Эггара хьалха Нохч-ГIалгIайчене комсомольски ячейкаш ьlашагlйохкеш хиннараш, гражданский тlом лаьттача шерашка гера бе я делла Советий Iаьдал лораеш хиннараш, вай мехка керда вахар хьалде партена ковкъостал даьраш ба уж. Царна тlеххьа республике цlа хоза йола шоай оркестр хьалха а йолаш майдан тlа йоал болхлой класса къона тlехье — профтехобразовани училищай дешархой. Цар колонна къьстта белгалла я кхыча колоннашта юкъе. Нийсача мугlарах боагlа хоза форма тlаювха кагийнахи мехкарийи. Уйахцlена, ираз хьалхуйш латта къахьегама резерв я из.

Профтехучилищай кагирхой хьинаре дакъа лоацаш хиннаб В. И. Ленина 100 шу дизара сийна республика кагирхошта юкъе яьржача яхье. Итташ эзараша кагирхоша сийленца кхоачашдаьд баьчча юбилейна сийна тlаьйца хинна декхараш. Царех эзараш хlанз вай республика болхлойн ахархойн къахьегама эскара юкъе а бaхa хlана пачхьалкхен рузкъа совдоахаш ба. Болхлой къахьегама эстафета сийленца дlалоу цар.

Ленински района колонна йоагlа. Дикача къахьегама совгlаташца накъаваьхкаб Ленински юбилея баьчча цlи лелаеча района кагирхой. Цудухьа догаш гlовдаьнна, оьлаш, иллеш доахаш ба уж. Знамашца, В. И. Ленина портреташца, лозунгашца, плакаташца кийчъяь хоза яр цар колонна. Укх тайпара дар кагирхоша дахьача планкташ тlа даь йовзош. «В. И. Ленина юбилея сийна планал совгlа 4 АН-700 яха ши агрегат хьаьй «Красный молот» завода кагирхоша, 87 кагирхочо коммунистически къахьегама ударник яха цlи ецнай, юбилея сийна планал совгlа 25 эзар швейни изделеи арахийцай Швейни объединене къоначо швеяша, 40 йоlа «За доблестный труд» яха ленински Юбилейни медаль еннай, «130 зим» телата товараш кходаьд обувной фабрика кагирхоша, иштта дlахо.

Ленински района кагирхошта тlехьа боагlа Заводской района кагирхой. Уж ба къона мехкдаьттахой, химикаш, гlишлошъераш, транспортникаш, дешархой. Къахьегаме, дешаре дика толамаш даьха накъаваьхкаб уж Ленински юбилея. Укх тайпара дар Ленински Юбилейни Сийлен Грамота сийнача химкомбината къоначa химикаша даьхьаш хинна рапорт.

«Ленински юбилея химикий совгlат — 380 эзар сома маьха бедел кхоаь хилар».

Пятилетка тlеххьарча шера даьха къахьегама толамаш дувцаш дар «Чечингстройтранс» комсомольцашен кагирхошен дахьаш хинна плакаташ. Предприяте къахьегача 185 комсомольцах дукхагlбараша сийленца дlаеннай ленински зачет. 11 водитель 1971 шера чотах къахьегаш ва.

Заводской района кагирхой колоннаца боагlа гlишлошъяра Управлене № 6 йолча СМУ Никитенко Николай керте латта комсомольско - кагирхой бригада арматурщикаш. Юбилейни яхье итогех «В. И. Ленина 100 шу дизара сийна кагирхой къахьегама летописе» юкъейихьай из коллектив ВЛКСМ ЦК.

Шоай къахьегама совгlатех Ильича рапорташ тел Старопромысловски Октябрьски районий комсомольцашен кагирхошен. Цу дийнахь манифестаце дакъа лоацаш хиннараша юкъе дукхагlбараша толамца кхоачашдаьь юбилейни декхараш, дика дlаеннай ленински зачет.

Сайрейна шин сахьт доалаш кагирхоша хьалйизар майда. 8 эзар гаргга саг гулвелар уйхаза баьчча идейшта, цуьн гlулакхашта, хьамсарча Коммунистически партена дlахо а тешаме хила дув баьа.

Митинг хьаела ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара П. Н. Громова. Цо дош лу КПСС обкома секретара Х. Х. Бокова.

— Тахан В. И. Ленина 100 шу дуза да, — аьлар ков. Боков,— торжественно дезду вай Коммунистически партен советски халкъой. Вайца цхьана ленински юбилей деэдеш да дерригача дуьнен прогрессивни адамаш а. Революционни къовсам шерагlа боаржабе яхаш хьайкарал дeш, кердача социалистически дуьнен символ санна ек дерригача дуьне тlа В. И. Ленина цlи.

Ленински къамий политика котъаьларах дола къаьста масал да вай Нохч-ГIалгIайче.

Ленински юбилея сийна яржача социалистически яхье республика къахьегамхоша даьхача толамех дувц дlахо ков. Боков, коммунизмага Iомале яха ленински васкет кхоачашдара комсомольски организацешта хьалхашка латта декхараш белгалдоах.

Митинга доакъашхоша тlоарам детташ вешаь тlайийар парте ветеран, РКСМ III съезда делегат П. В. Мещеряков. В. И. Ленина иххача бесса къахьега, даза, дешa тlаьхьийхар цо кагирхой. — Аз йоккхагlа йолча иоакалем цlерагlа кхайкарал ду шуга, — аьлар цо,—коммунизм вай мехка хьалъеча цхы а хьинарегlа дакъа лаца, хайфнех ца а къехкаш уж майра яхае, деррига де вай хьамсара Даьхен рузкъа кхы а совдаккхара, из кхы а чlоагlъяра.

Трибуна тlа ва «Старогрознефть» НПУ цхьоалагlча мехкдаьтта промысла мастер Скворцов Виталий. Юбилейни вахте отта къахьегаш хиннача шоай промысла къоначa мехкдаьттахой толамех дийцар цо.

Ленински юбилей хьатlакхоачача деношка планал совгlа 133 эзар тонн мехкдаьтта даьккхад къоначa мехкдаьттахоша. 20 эзар совгlа волча къоначa новаторо кагирхой ленински технически хьажаре 15 эзар предложени еннай. Уж производства юкъейоалаярах 6 миллион сом гаргга пайда баьннаб.

Доккхача гlулакхий итог, кердача гlуллакхий юхье я, йоах цо, Ленински шера рлтм тха организаце вахарё норма а хинна хlоатта еа.

Юрта боахаме къахьегача кагирхой цlерагlа митинге баьхкараша моршал хоатташ къамаьл дир Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза механизатора Адмиева Асмаlас. Ильича юбилея накъаболхаш юртарча кагирхоша даьхача толамех дийцар цо, ленински къахьегама вахте хьалха латтарий цlераш яьхар. Царна юкъе ба «Сельхозтехника» Грозненски межрайонни объединене В. М. Юрченко керте латтача бригада мелиораторай. ВЛКСМ ЦК памятни вымпел еннай цу коллективна. Дикагlа йолча коллективах цаl я ВЛКСМ ЦК «В. И. Ленина 100 шу дизара сийна кагирхой къахьегама гlулакхий летописе» тlа дlаязъяь Гудермесски района «Кавказ» колхоза Арсамбиев Ярагlи керте латта кхаш лелаеча бригада коллектив, иштта кхыйола коллективаш.

Юбилейни шера чуэцаргдолча алата лараш йоллаш ба хlанз кхашка. Шоашта хьалхашка латтача декхарий бехктоккхам кхета а беш беррига низ а хьинар а айдаь къахьег укх денош юртарча кагирхоша. Комсомола XVI съезде дика кийчо яь накъавахаргда лерхl цар.

Грозненча гарнизона бlухой цlерагlа митинге къамаьл дир Перепеличенко Владимира. В. И. Ленин вай 100 шу дизара сийна деша бaгlача кагирхошта кара лаьнначий гlулакхех лаьца рапорт луш къамаьл дир мехкдаьтта института студента Журавлев Евгене, дешархой цlерагlа къамаьл дир № 46 йолча школа дешархочо Чеботкова Иринас.

Трибуна тlа ва ВЛКСМ обкома хьалхара секретарь П. Н. Громов. Вай республика комсомольцашен кагирхошен коммунизм хьалъеча юкъехlухьача даьхьа лаьца, марксизм-ленинизм, партей халкъен революционни сийт цар кагарерзаярах дийцар цо.

Цул тlехьагlа республика берригача кагирхошка дола кхайкарал дийшар ВЛКСМ обкома секретара О. Мякиева. Митинга дакъа лоацараша, массава раьза а болаш, тlаьйцар республика кагирхошка даь кхайкарал.

Майдан тlа урагlйоаца В. И. Ленина портрет тlадоалаш хьехаш. Эзараша кагирхоша — митинга доакъашхоша «Интернационал» ела.

Митинг чакхйоалаш В. И. Ленина памятника юхе зезаш дехкар кагирхоша.

Бийса яххалца майдан тlа паркашка, скверашка сакъердаш хилар кагирхой. Художественни самодеятельноста концерташа, В. И. Ленинах лаьцача фильмашта хьежар уж.

С. ШАДИЕВ.

СУРТА ТIА: Грозненча комсомольцийн кагирхойн манифестаци.

СТАВРОПОЛЕРА ТЕЛЕВИДЕНИ

Ставрополье сиххачу темпаегІа дегІаух телевидени. ХІинз 200 эзар гаргга телевизионни приемник я крас. Пятигорскера еча передачашка хьеж цаІк эхи миллион гаргга саІ.

АПН корреспондента Захаров Леонида Пятигорски радиотелецентра директорагара Ермолаева Любовагара дийхар Ставропольски крае телевидени дегІаахара гаргагІарча перспективни хьакъехьа дувцар.

— Тха крав тайп-тайнарча городашкеи юрташкеи оттаьчча ткъаь ретранслятора новкъосталца Пятигорски радиотелецентра передача дІакхочу радиус, — элир Ермолаева Любовис, — яхо бІеь километр и. Цхьабакъда, хаз бахача пункташте дІахо а еш латт телефикаци. Керда ретрансляторш оттаертьа Уруп, Кизгулак яхача поселкашкеи городе Нефтекумскеи.

Цу цхьан хайна деш балхаш да прием дикагІа хилийтаран телевизионни программаш дукхагІа хиларан. Цу гІулакха Ставрополе хьалье лерхІ 375 метр лакха башни йола низ бола телевизионни передатчик, хІьага Пятигорске хІаиз вІашагІйоллаш латт телевидене краевой студе шолагІа программа тергйола телевизионни передатчик. Укх шера июнь бутт баьнчул тІехьагІа теле йолае лерхІ охха шоллагІа программа.

— Цветной телевидене перспективаш мишта шуьн крае?

Цветной телевидени дикагІа хьэшара укх кьалхарча ах шера кийчъерґьа Москва — Ставрополь радиорелейни линин.

Леонид ЗАХАРОВ.
(АПН).

ЛАТВИЙСКИ ССР. Фашистски террорагІа боабъерий сийна Саласпилсе егІа мемориальни ансамбль. Цун автораш ба архитектораш — Г. Асарис, О. Закаменний, О. Остенберг, И. Страутманис, скульптораш — Л. Буковский, Я. Зариньь, О. Скарайнис.

СУРТА ТІА: «Денилах ца воххавьр» яла мемориальни скульптура.

Е. Фадеева сурт.
ТАСС фотохроника.

ИШТТА БІАРГАВАЙРА СОНА ИЛЬИЧ

Дуккаш хьалхара тІом латтачча шерашка Петроградерча Путиловски заводе литейщика гІоначла болаш болх беш вар со. Тха заводе кест-кеста хулар цу шерашка собранеш, митингаш. Іалыманта дукха болхлой гуллора цига хІьета юстара хилицар со а.

Тайп - тайпарча партей викалаша шо-шоей программа яшцаш къамельаш дора. ХІьета сон соцара дукха наха мелагІа парти дьаллоьцачча бакъахьа я дош къеестадеш бер. Сона тІеьь-тІеььагІа дукагІа езаеш йоагІар большевикский программа тІема, машара, лаьттан, еза даьшеш дуцаш яр из.

ЦІаккхе йицлац сона 1917 шера май бетта Путиловски заводе хилла митинг. Ткъо - ткъаь пхиь эзарл шозлагІа бошцие болхлой гулбенар цига. Тайп-тайпарча партей пхиь викал вора митинга къамель де. Лаьтта лепадера министра эргдолчуица дукхагІа хьиит делаш вар со. Цу хана Временни Правительства лаьтта лепадера Министр эзар Чернов вар. Къеча наха а царех волча сона а дагадьллар помещикашкара лаьтта хьадоаккнига дар. Цхьабакъда Чернов большевикашта дуьхьала къамель де волаевлар, нагахь санна из парти дьаллоьца цхьанна хІама доацеш бусарга болхлой яхаш изарем тІатесса волаевлар.

Цунна тІехьа трибуна тІа веллар шоллагІа оратор, из вамаа вецар сона, цхьабаккъда цо дуцаш хилар из дика кхетадеш цига лаьтташ вар. Тарнаш тІабоийта луьдугІар цунга сона юзо летта зиниараша а. Трибуна юзза, латтар со. Сона уллув латтачча наха новхарча цехо болх беш болхлочо элир Ленин ва иза большевикашта юкъара эгтар вертерар. Империалистически тІама Іазапех дуьцар В. И. Ленина. Из-л сона сай бІаргагІо бІаргадайна хІама дар. ТІема буржуазе миллиардаш соманнаш да эцарах дийцар цо. Империалистически тІом социйбе бола, наха мешар, лаьт, болх бала бола, боллар цо. ТІемь дагадаьллачу дукхачма хаттарашта жоп деллар цо. Хьалха къамель дейн эвозачча ораторех цхьанне а дешнаш цу тайпара жоп. «ДІабевхка тІом», «Дабола соглашателаш!» а яхаш болхлоша дейттина цІогІах кхераманна байдар Чернов а кхиберна ораторш а.

Ленина чІогІа ровза бора тІеерах деттар болхлоша.

Цу шера гуьраьь шоллагІа бераш сона Ленин. Тха заводе фронте, Советий Іедал ларадера бу дьажа вонавар из. Большевикашта дьача кхайхаралах фронте удаг путиловцаш. Пульманевски вагонех дина бронепоезд кийчбар ваха, отрядаш тІема гІоргаша Іедайора. 1918 шера 15 [illegible] сай лоамах заводе вІашагІьоллина красногвардейски отрядаца тІом тІа вахар со.

Д. УМАРОВ,
[illegible]

ШЕРАГІА ДІАЙОВЗИЙТА ДИКАГІЙОЛА ОПЫТ

Юрта боахама къахьегамхоша тІагІертта хьовсам лоаттабу юбилейни шера тІайийца социалистически декхараш кхоачашдера.

ТІехкъерча хана республике дикка балхий хьда хьалха латтача боахаший производства новаторийи балха опытах шерра пайда эцийтара.

Лаьтта леладерашка дукхачанъа хІана шоай балха юкъейоалийъ дикагІйола агротехника: дІайийна культураш чуийцача юхе йиса юкъаш дІаякхера кхиа тІа лушдни ю, гуразь дуе элаташ дІадургдола лаьтта ахлара хьаксапе кийчду, оахаш комбинированни агрегаташца ду. хІьата харшаш доахаш хий деттача установкашца кхаьшка хий дехк. Вай дикагІдолча боахамашка дІадуеш дола фу сортаки дІадуеча стандартага диллача цхьоалагІеи шоллагІеи классих хул.

Цу дикача агроприемех шерра пайда эц Сунженски района «Победа», Шеча Эскара цІерагІча колхозашка, «Ассиновский» совхозе, Гудермеса района «Кавказ», «40 лет Октября», Шелковской района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яхача колхозашка.

Дукхача колхозийи совхозийи фермашка ахкан эимилаь хьайбашта сийца конвейер хулийт, шерагІа держдиш латт вай боахамашка йол йокъярен цох хьоар дакхарен гІулакх. Цхьадолча вай боахамашка деттача доаханна, жена искусственни осеменени а еш дикагІа дебаду хьайбаш, цар Іулаш тоаду.

Хьалха латта методаш шоай балха юкъе кхухьаш ба вай хьайбаш леладераш а. Иштта, Шеча Эскара цІерагІча колхозе 1969 шера хІара яхача котама тІехьара 200 фуь гулдаьд, республике юкъера лаьрхІача 130 фуь мара ца гулдаьца.

«Красный пахарь» яхача колхозе цу шера хІара кхоабача, Іеттагара юкъера лаьрхІача 3340 килограмм шура яьккхай, хІьата республике юкъера лаьрхІача 1756 килограмм мара ца яьккхача. «Коммунтера» колхозе хІара устагІана тІара 5,4 беткъа ялоаса болх тІа даьккхад, республикан юкъера лаьрхІача лагтар 4 килограмм мара ца кхиньча.

Цар а иштта кхыча а масаллаша хьагойт производстве новаторий опытн Іалманне кераcІдаьннарашн балха юкъе кхухьача боахамий хьокхамаш хаоттамех тийша а долцаш шерагара-шерага лаккхуш долга. Цу боахамашка эффективно лелаш юрта боахаме производство, деррига доакъош рентабельни дала.

Кхы а лаккагІа доля толамаш дахьад вай къаьст-къаьстача звеньяша, хьайбай боахаме хьалха латтараша. Иштта Шаьла района «Джалка» совхозе хьажкІаш лелаеча Сандоа Бауде соаьх 175 гектарах хІаране тІара 53 центнер хьажкІаш чуера. Шекарь свекла лелаеча Гудермесски района «Кавказ» колхозерча нов. Акбулатова кулгалдеча звенос 50 гектарах хІаране тІара 356 центнер мерза оалаш чудера. хІаьта Урус-Мартана района Мичурина цІерагІча совхоза нов. Магомадова керте латтача звеной хьоккам — 485 центнер ба.

Грозненски района 1-ча Мая цІерагІча колхозе нов. Сигуте бригадир йолча баьцадараш кхедеча бригада 80 гектарах хІаране тІара 200 центнерал совгІа баьцадараш чудераь, хІаьта помидораш кхы а дукхагІа — 322 центнер. ЧІогІа дика лерхІа деза цу бригаде продукцега дІадоала лоахдар бахьан долаш 13 эзар сом цІена пайда баь хилар а.

Лакха хьокхоаш дахьад Ножай-Юрта Шаьла районашка тхьамка леладераша а. Иштта, Ножай-Юрта района Гагарина цІерагІча колхозе соахк 77 гектарах хІаранс тІара 17,4 центнер тхьамка чудерад, Шаьла района Куйбышева цІерагІча колхозе хІара гектара тІара — 12,9 центнер.

Дукхача вай хьайбаш леладераша массехк шера вІаштта лакха толамаш доахаш къахьег.

«Красный пахарь» цІерагІча колхоза доярка Нагуманова Галимас соахк цу лелабеча хІара Іеттагара 3823 килограмм шура яьккхай, хІаьта «Путь к коммунизму» яхача колхозерча Анохина Ниносе хІара Іеттагара — 3796 килограмм яьккхай.

Дукхьал ахьа Шелковской района «Красный пахарь» колхозе соахк хІара Іеттагара юкъера лаьрхІача 3340 килограмм шура яьккхай, хІьата Менжинске цІерагІча колхозе яьккхар 1937 килограмм мара кхтанир.

Шерагара-шерага шай балха хьокхамаш лакхдеш хьавоагІа МалгІобика района «Кавказ» колхоза воккхагІа вола жа Іу Бахмадов Мади. ДІадахача шера хІара бІаь устагІаица тІехьа 140 Іахар кхебаьб цо.

Нагахьа санна производстве хьалха латтача къаьст-къаьстача къахьегамхойн бІарчача боахамийн районий хьокхачаш вІаши кийсдича уж чІоагІа эргаш да. Уж коллективаш болх беш бола лаьтташ, цар хьайбеш леладу хьалаш цхьатарра доллашехьа хулаш да ца. Из иштта хилар бахьан хьалха латтараша дикача агротехникех хьувхьамаш кхедерца, шийсача зоотехникоє боахонех хьайбаш леладерна дуьзадоана да. Шоай гІулакх довзаш болх доаш дика беши болга да ца.

Анализо хьагойт Іилманца керагІдаьннарш хьалхе летта опыти массанахьа балха юкъе кхухьалгеи цуйнах пайда эцалгеи республике массанахьа лерттІа вІаштІехьдаьккха доацалга.

Дукха ха йовццаш парте областной комитета бюрое Іилманеи хьалха латтачча опытан карагІдаьннараш колхозий совхозий производствана юкъе иштта кхухь хьожеш юрта боахама министерстий отчетага ладийгІар. Цу хьакъехьарча социамо партийни, советски, профсоюзни органаш декхарийла ю дикача опытах шерра пайда эцара нед эшар вІашт Іехьдаккха.

ХІана керттердар къахьегама ресурсаех дикагІа пайда эдаш балха халача процессаштта механизаци яг, алат, дулх, шура, кхыйола юрта боахама продукци кхаьрга дІадодар лохдар да.

Юрта боахама къахьегамхошна шоаш КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо дувцаш производстве хІана а пайда эцаьд йола резерваш кІаьгга хьагуча а йоахаш Даьхен план-заказ кхоачашдаран совгІа ца дикка тІехкхоачашде а лаьрхІа ба. Цар лерхІ укх шера 525 тонн алат дахьа, хІаьта иштта лакхбергболаш ба технически доакъарен культурий, баьцадарий, комсий, сомий хьувкъам.

Хьувкъам баьзан лоаттабеча къовсаме чІоагІа лоархІаме да культураш ханнальен дикен дІаер, уж дегІадоагІача хана церне эшаш доля гІулакх дар, кхошна кхоачамболлаш органически минеральни удобренеш яхар. Цул кІезигагІа доархІам болаш дац дІабуьш бола фийг дикача сортаки биэзи хилийтар а. Эешаш деча сидоахачие хІамииш, юртбоахама культурашта хулача лазараши хьувхьам чІоагІа жамбу, цудухьа, дани къовсам лоаттабе беза цона. ХІана вай цхьадолча боахамий лаьтташара тІоеш дикко кІезигбоинаб. Цар шоай эгара сагатагІа дола декхар лерхІа деза хІана дийнахьи буси шоай кхоаике хий дахар. Иу да йиш яц, нагахье санна хІара боахамера насосни станцеш, кий детта установкаш, поливальшикаш болх беш ца хула.

КПСС райкомаша колхозийн совхозийн парткомаша цехаддаш тІехьожаш лоаттабе беза кий дехкара задането боахамаша кхоачашйол хьожаш.

Кхаш леладераштта санна лоархІаме декхараш дьалхашна латт республика хьайбаш леладерашта а. Бакеча цаха кхоачамболаш шура дулх лоаттаде вІаштІехьдаьлац цар хІара а.

Парте областной комитета бюрос декхар тІадиллад юртбоахама министерствана, КПСС райкомашта, горкомашта, горрайисполкомашта кхы тІехьа а ца доаккхаш укх шера дулх, кхыйола продукташ дукхагІа яхара мероприятеш белгалье, яьна. Цунца цхьана юрта боахама къахьегамхой керкаш тІабоахийтада дІадех хьайбаш, къаьстта хьокхарчи кой тІара солажарениш дебадечаш уж дорстадера кхобачан лакха хьокхамаш лахьача наьха балха опыт хамчарта дІайовзийтар а цох бизза пайда эцийтар а.

Цу мероприятешка чІоагІа торкалде деза хьайбашта кхоачамбоалаш дика доакъар Іалашде а цох пхьа дакъа колхозашкеи совхозий болхлошкеи доаха дезалга а.

Из де йиш яц, нагахье санна лаьттах вийса пайда ца эш, асанбара культурай хьувкъам дикка лакх ца бойя, люцерна дукхагІа д'янаш ца хула, иштта доакъара лаьрхІа кхыйола культураш а. ХІара боахаме вІаштІехьдаккха деза кердача технологех йол люцерна, кхыйола баьцаш ІалашьелгІа, уж дейше фо деттаж йоахаелгеи царех хьоар довакхалгеи.

Хьалха латтачача опытах хий дехкача лаьтташкен, хІаьта иштта кхоачамболлаш йоачалгІа хулача доцеи шера шин хьувкъам кхебалга Іалашде деза. Сиха мед эшар де шеза 1976—1972 шерашка дукхача шерашка шоргта буц кургйола культурни доьгІенаш хилийтара а. ЧІоагІа торкам тІабоалийта беза бурушнии ломаши дагІеший продуктивность лаккъара а.

Іилман учреждениеш хьалха латтача практикаи белгальный производства рентабельность лаккъара йола мероприятей комплекс. Шоай хьалашка хьежжа царех пайда эцар хІара боахама коллектива дийза дергдоаца декхар да.

Ф. ЮРЧЕНКО,
КПСС Нохч - ГІалгІай обкома юрта боахама отдела заведующий.

ІИЛМАН ЛАРДА ТІА

Ленински къахьегама вахте латтача «Грознефтехимзаводы» объединене предприятешта юкъе укх тІехкъарча шерашка лерхача социалистически яхье хьалха латтачарех а В. И. Ленина цІерагІча Грозненски мехкдаьтта чаккдоахача завода коллектив. Цун керттера бахьан да къахьегам кхетамца вІаштІехьа а баьхкха, ший резервах цо бизэв пайда цІбир. Ленина вскеташ кхоачаш а деш дукха балхаш цу заводе къахьегам Іилман ларда тІа вІаштІехьбаккхара.

В. И. Ленин ваь бІеь шу дизара сийна НОТ-а план дикагІа хьат оттаю хара облсовпрофо хьажара-конкурс кхайкхаьчул тІехьагІа заводе дукха балхаш даьа болхлой моттигашкара къахьегам Іилман ларда тІа вІаштІехьбаккхара. Из бола дикагІа вІаштІехьбаккхара хІара цеха коллектив ший план отуайир, кул тІехьагІа из чІоагІйир заводе кердтера инженер керте латтача заводской совето. Ерригача мехашка даш болх беш а НОТ-а творчески бригадаш, цу юкъе ба операторашь, слесараш, прибористаш, электрикаш, инженерно-технически болхлой, гІулакхера нах. Цар кийч а ь производствана юкъейихьай итташ НОТ-а планаш. Дукхьала производствана юкъейихьача НОТ-а пхе плано пачхахьалхена бь пайда 370 эзар сом да. Кхычахьа балха аьа йиш йолаш мукъаваьлар 54 болхло.

ДІадахача цхьан шера кийч а ь производствана юкъейнхьар 180 совгІа организационно - технически мероприятия. НОТ-а планах 45 мероприяти чакхъьеккхарах завода коллектива къахьегама оасарле 44,5 процент лакхъелар 1967 шерага диалла.

Укх тІехкъарча дика цехешка, производствашка кийчъю НОТ-а планаш комплекски хьасапе кийчъю, из бахьан долаш къахьегам дикагІа вІаштІехьбакка торо кул. Масала, соахк № 5 йолча коксови цехе кийчйир «Механизаци яра чотал болхлой къахьегама хьалаш тоддаран производства технико - экономически хьокхамаш лакхдаран» йола НОТ-а комплексии план. Цу плана юкъедахар укх тайпара йола йоккхий мероприятеш: механически дробилкашца кокс атар, санитарно-гигиенически хьалаш тоадар, мехкдаьтта продукташ кІезигагІа йоаргйола гІулакх дар, кхы снсагІа болх беш дикка лабораторни коллективаш шин сиенагІа болх барга яхар, камераш. Из бахьан долаш дикка лаьттача баьлар коксови цехе болхлойи лаборантийи къахьегам. Цу мероприятеш шера пачхахьалхенна бь пайда 57,5 эзар сом да, кулгашца лу балхаш дІадахарах кхича балха вахе йиш йолаш мукъаваьлар 14 болхло. ХІаьта коллектива къахьегама оасарле 7,3 процент лакхъелар.

Лакха дийна НОТ-а план республикански хьажара - конкурсе хьийтар, цига цуна хьожийр цхьоалагІа моттиг, хІаьта И. М. Вязников керте латтача цона творчески бригадана облсовпрофа Сийлен грамота елар.

ДІадахача шера НОТ-а лабораторе цехий творчески бригадашца оттаньеча НОТ-а комплексни планах цехашкара ерриге лабораторешь вІашагІа а теха заводской юкъара лаборатори йир. Из план кийч а ь производствана юкъейнхьар 1969 шера. Из план кхоачашъечча хьинара декъа лаьцар 21 болхлочо, инженерно - технически болхлочо, кхычар. Уж лабораторешь вІашагІтехачул тІехьагІа кІезигагІа хилар мехкдаьтта продукташта еш йола дублирующи анализаш, кхычахьа балха яха йиш йолаш 35 лаборантка мукъаьялар. Из план производствана юкъеяхьарах къахьегама оасарле 20 процент лакхъелар, хІаьта шера производствана хула пайда 46,1 эзар сом да.

Укх тІехкъарча хана НОТ-а планаш производствана юкъекхьараш совгІа дукха организационно - технически мероприятеш чакхьаккхай заводе, фракционни составе а лабораторни анализаторашь оттаьча массайолча лабораторей кхыча объекташца телефонни бувзам хургбола гІулакх вІаштІехьдаьккхад.

Конкурс йолча дика пачхахьалхена боккха пайда беш йола НОТ-а планаш кийчйир завода кхыча цехашка. Масала № 1 йолча парафинови цехе кийч а я, производствана юкъейнхьар пи НОТ-а план, хІаьта виолатІа цехе — пеІ. кхузза кхычахье.

НОТ-а планашта юкъейоагІа тайп-тайпара мероприятеш кийчъеча а уж производствана юкъекхухьача а къаьстта дика къахьегаш ба инженераш С. Н. Хаджиев, И. И. Вязников, О. А. Загородний, А. В. Поплавская, операторашь Н. А. Объедков, В. Т. Шрайко, слесарь В. А. Бирюков, кхыбараш.

Тха заводе болх беш а термически крекинга установкаш. Цар шоаш хьадоаккха мазут царна йола бедал а, цул совгІа цу установкашта йола бедал кхыча установкашь мехкдаьтта чакхдаькхачула тІехьагІа юхеюса хІамаш а я. Установкай пишкий турбашта кокс тІабожарга хьежжа е эзаш кул установкашта ремонт. Цунна дувзадена да установкашта ремонт ца еш болх беш йоаккха ха йІаьха е лоаца хилар.

Творчески бригада дукха уйла йир цу гІулакха. Термокрекинга установкашта ремонт ца еш йоаккха да йІаьхъе лаьрхІир цо. Турбаш юлаш флегма тохар пайдеце хилар кхетадир. Цул тІехьагІа пишкий турбашка чубужа кокс дикка кІезигбелар. Ремонт ца еш установка йоаккха ха 29 дин-бийсан хулаш йІаьхъелар. Шера цу мероприятешь пачхахьалхена 52 эзар сом пайда баьб, хІаьта къахьегама оасарле 0,4 процент лакхъелла.

ХІанз резервуарни паркашкара мехкдаьтта продукташ йистера болх кулгашца бу. Из болх кулгашца бечa хана фоша Іанара хьесапе дІаухаш дукха мехкдаьтта продукташ весьа йоа. Из кхоачамбоалар дІа а даьккха, гаьнара мехкдаьтта продуктай боарам биста вІаштІехьдоалийтаргдола мероприяте производствана юкъеяхьа лаьрхІар творчески бригада, цо дикагІа пайда эцийтаргба ємкостех, герметизировани эргьа паркала. Цу мероприяте дикка еттача, бьккхар къахьегам, лакхйир къахьегама оасарле 0,3 процент, шера цо бь пайда 75 эзар сом да.

Хьалха дІаяхача хана технологически установкана ремонт ньчуя тІехьагІа из бол бе йолаллийтара, дунна опрессовка яра дІайохийта ха 18—22,5 сахьат дар. Из бол тоабара а цхьайола мероприятеш чакхьяьхай. Из бахьан долаш дІайола ха 15 сахьатагІа кхачалца кІезигъелар.

Уж санна масалаш кхы а дукха доладе йиш я. В. И. Ленина васкеташ кхоачаш а деш, нІаько йодача хана кхы а дукхагІа мероприятеш чакхьяда лерхІ тха коллективо къахьегам Іилман ларда тІа вІаштІехьбаккхара.

Н. КУДРЯВЦЕВ,
В. И. Ленина цІерагІча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода партийни организаце секретарь.

ЦІАККХА ДИЦЛУРГДОАЦА ВІАШАГІКХЕТАР

Владимир Ильич бІаргаго, цунца къамаьл де, цо даьча хеттарашта жоп дала ираз долаш хиннав со. ВЦИК цІерагІча Кремлевски военни школа курсант вецаш, В. И. Ленин лоравеча наьхе группаца дІавовзь вар со.

ЦІаккха диц цо йуш дагалатт сона эггара хьалхе В. И. Ленин сайна бІаргаевар. Цун квартирена юхе № 27 йолча посте латтар со, Ильич ший кабинете чу болх беш вар. Бийсан 11 сахьат даьлча кабинете чура араваьлар Ленин, аьтта бе хьоарчадегазета доаллар цунна кадей гІа а боаккхаш, со велча оагІоренга хьаволаелар из. Со цу хана кхы а дикагІа нийсвенне «Смирнов яхача командагІа дІаэттар. Ильича хьетІа а вена, моаршал хеттар сога. ТІакха, хьабІара а хьейна, элар: керда вена ва хьо, дукха ха йоццаш вено хьо? Сона эггара хьалха бІаргагу хьа.

Аз элар со дукха ха йоаццаш вена а ва, эггара дукхагІа ше ва ле те а эттав.

Цул тІехьагІа мичара вена, деша хала дий, дешера а валара а ва эий, дан нанан мича да, царца бувзам лоаттабой Іа яхаш а хеттераш дир. Аз жоп денначул тІехьагІа Ильича элар: «Вайна чІоагІа эш дийша, грамотни цІа командираш. ЦІа Эскар чІоагІдера эш ун. Цул тІехьагІа аз дика дешар, со унаццІене хилар лаьа дагахьа болггар. Из хьалха дІа вена, геттара сона хеттар йоллаш. Ильич, чІоагІа бІаргаваьлар из сона. Юххера а ше дІаводдаш цо элар сога: «Дан нанан дец на делайтаеза, кест-каста письмо язде царга».

ЧІоагІа гІадвахавар со Ленин иштта сайна бІаргаваьрах, сиана хуьциларца эихь ала из ва йІаьха хетар, Владимир Ильич сайна бІаргаевар, цунца хиина къамель сай накъостешта дІадуьйца безам бар.

Цул тІехьагІа дукхаза а Ленин бІарга вайна сона. Путилов ший хаммаьь а лерттІа а дика Ленин хилар цецдоваьр тха. Тхо, Владимир Ильича квартирера кабинете лоравеш дола курсанташ, юкъе тІара довзар Ленина. Цхьаза гІоза хеттараш дора цо.

Цхьа кабинете маІарга латтар со. Ленина телефонаца чІоагІа къамаьл деш хьаоз сона. Цу хана кабинете дІачуваьлар Ленина заместитель Цюрупа, чаша цо валлар из. Цхьа хе мирна гІоаяа тьаэргаькнар. Ильич, гомаьна дІа-юха а хьена, сога хьеттар «Накъост Цюрупа мичахьа вахар хац хьона, накъост курсант». «Секретарията ваьра» аьлар со. «Цхьан метта ІохоергоацІаш сог ва-кх ида, аьлир Владимир Ильича, тІаккха ший кабинете [illegible] пар. Дукха хе ваьло цу чу дІачувалар Цюрупа а.

Бийсанна 11 сахьат даьлча кабинете чура араваьлар Ленин, чуваьха дагахьа. Сона хьетІа а вена, бІарга а хьена элар: цо: «Накъост курсант вІаьдейнаваш хоІ Хіаьз цхьаьнаца саг ваш, нагІатагІа хила мегаргва хьона («Смирнов» яхача командаш сийна летар тхо). Со юст а ца хулаш, кхы а чІоагІагІа нийсвенна дІаэттар. ТІаккха хьа а вена, кердадьжкар цо ше аьшар. Аз эллар со кІаьдвенна вац. Дукха овга хьажаш а лаьтта, сІаржа лаьца, накъост курсант, вашо, хьарчавре цу гІоаьа дІаваьлар, вола а къежаь.

Дукха хе дІаевлай цу хана дила, балаьа йиц ца лур дуьван летт сона цул хан, бІаргаш а тІаьрра цул бІаргахьанар, безамие цІенон цул хьалакъаьлаер.

Н. ЛУГУЕВ,
[illegible]

ЛЕНИНГРАД. Дукха ле йоацаш пачхахьалкхен комиссе мертагІйелаш лаьрхІай «К.701» яхача трактора модель, эксплуатационни тохамаш дара Кировски завода ераяена могалий цу машиний опытни парти.

Цу хьо болча трактора керда модель хьалхагІа хиннарел белгалйола двигатель иза болашагІа —280 говра низа болаш хилар хилардир ьргаьяд тоаль дукха ектхалаш хиларах. Цо йиш хилийтар вІеран тахта кашоко оза дукъ йІахха ласандаккха, цун дийнахьий тоао. Юртбоахама балхий тІа тракторах пайда эцача хана цун балха оасарле 20 процент совгІа лаккъенна «К.700» яхача моделаца нийсйича.

СУРТА ТІА: «К.701».

С. Смольски сурт.
ТАСС Фотохроника.

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

ПИСЬМОЙ ОБЗОР

Укх тІехкъарча хана ленински юбилейна накъабоагІача къахьегамхоша доахача толамех лаьца, юбилейни шера тІайийца социалистически декхараш мишта кхоачашду дувцаш дола Іалаьмата дукха каьхаташ къаьчад редакцега. Ленински къахьегама вахте латтача болхлоша, новатораша, рационализатораша лакха къахьегама толамаш а доахаш, лезача юбилейна сийлеиша пакъабаьхка дилараx дувд дукххачар.

Грозненски машиннакъа отделене дикагІа лоархІацарех и грозненски машиннакъа дистанце коллектив, яхаш язду пенсионера нов. Анохова. Из иштта хилар къаьгга хьахьокхаш мутІараш да цо' хьадаьча кьахата тІа. Мичча бесса хаоттам хиларах ший бехках цкъа хьовзам хилийтабац дистанце коллективо поездаш лелача машиннакъа тІа. ТІехдикача хьала тІа хул цо ковлду машинни. Массадолча технико-экономически къахьхьий бь бетта плана хахал хьалха кхоачашьлий дистанце болхлоша. Дукхача маьхи кхояй цар электроэнерги, материалаш, металл, дачан средстваш. Иштта къахьегар бахьан долаш дукхача хана деиз цо лелаю Грозненски машиннакъа отделене кхерара кхерадикцІе байрах.

Пятилетка план хьалха кхоачашъера «ГАРО» завода болхлоша лоаттабеча хьовсаме хьинаре дакъалоаш заводе рационализатораша, новатораша, — йоах тха штате воаццача корреспондента Чафанжина. Пятилетка шеракка рационализатораша кийч а я производствана юкъейнхьай пачхахьалхена 201 эзар сом пайда беш йола 287 рационализаторски предложени, декхарех бе безаш хинна пайда 200 эзар сом мара доацача. Рационализаторски болх дикагІа вІаштІехьбаккхийтара заводе хилар конкурс. Из болх дикагІа вІаштІехьбаьккха участкаш, цехаш тъоастаеш хьажар а хиннад заводе. Рационализаторски балха тІа дикагІдола къахьегама толамаш дахьад механосборочни цеха коллективон буровой оборудованена ремонт еча участка болхлоши. Эггара боккхагІа пайда луш рационализаторски предложени кийчйир мастера Ходырева. Бурови насосий клапанина ногІараштта реставраци яра цо еиича предложене шера бу пайда 2800 сом да. Иштта дика къахьегаш ва рационализатор слесарь Суровец, электромонтажник Суглобов, кхыбараш.

«Старогрознефть» НПУ транспортни конторе прорабе нов. Тамаикое ший корреспонденце тІа дувц юбилейни вахте латтача электромонтажникаша доахача къахьегама толамех. Керда хьалъеча № 64 йолча скважина эшо электрически энерги дІалхийтара йола дикка электрооборудовани вІашагІйоллаеа йІаьла ха чІогІа кІезига яр. Шоай хьинар кхо ца деш къахьийгача вн. Ларионови Ибрагимова керте латтача монтажникаша толамце кхоачашдир хьалхоцца латта декхараш. Цар вІашагІъеллир электросилови линиц, бІаь совгІа электрооборудовани оттайир, вІашагІъехкар ерига электросилови аппаратам, иштта чакждахар кхы дукха а балхаш.

Скважинашта капитальни ремонт яра балхаш еттача дахара дукха балхаш деш хиларах хоаш бу , ший корреспонденце тІа ДНТИП инженера нов. Решетовас. Скважинашта капитальни ремонт еча спуско-подъемни операцеш кхоачашъера хІана пайда эц АПР-3М яхача автомат-дІоагІех. Насосно-компрессорни турбаш пар новкъосталца дІатІа-хьатІахьувзаю ремонтникаша. Царна управлени яра укх тІехкъарча хана хьалха хиннача приспособленешта метта пайда эца болабаьб управлене реверсивни станце новкъосталца. Из бахьан долаш дикка тоаденнад ремонтникий къахьегама хьалаш, лаккхъенна къахьегама оасарле.

«Октябрьнефть» НПУ мехкдаьттакоша юбилейни социалистически декхараш тІехкхоачашдьа. Иштта чулоацам болаш де тха штате воаццача корреспондента Лукьянова язду кьахат. Планал совгІа яхача юбилейга кхачаллехьа дакъа лаьрхІа мехкдаьтта 27 эзар тонн мара доаначa, даьккхар 30 эзар тонн «ІаьржаІ дошуа» да. ХІара дийнахьи буси зеданел совгІа доаха мехкдаьтта 300 тонн я. Къахьегама оасарле лакхъера план 7,8 процент тІехкхоачашъьй, хІаьта хьадоаккхача мехкдаьттаген газете дІабода мах планах лаьрхІачул 8 процент лохбаьб. Из бахьан долаш пачхахьалхена кхоачаш яра 100 эзар сом [illegible].

Юбилейни вахте латтача Октябрьски нІоагІе бурувдеттача конторе дукхача бригадаши дов гІоздоаха къахьегама толамаш доах яхаш язду пенсионера нов. Леонова. Июль бетта чотах бурув тохаш я № 185 йолча скважина мастер Г. Л. Милецкий керте латта бригада. Иштта хьинаре къа а хьегашь бь бетта бурув тохара задани тІехкхоачашъьй А. И. Оралин керте латтача бурув деттарий бригада а.

Наха юкъе массово-политически болх бара пайданегІа йола формаши методаши деха еш хилар белгалдьаьккхад ший корреспонденце тІа КПСС Надтеречни райкома секретара Р. Муртаза 1969 шу доладелча дена района совхозашка, предприятешка, учреждениешка «Лебадерга вай Ленински сийлен къахьегама гІулакхаш яхаш денизах эстафета дІайихьар, цу эстафетах къахьийгача района болхлоша толамца кхоачашду тІайиця социалистически декхараш. Нахаца беча политико-массови балха юкъе уж санна йола кхы дукха а методаш юкъейихьай районе.

Ведана района Элистанжи-Юрта клуба болх дика вІаштІехьбаккхарах дувц пенсионера нов. Буева. Цига массаза а дика салаІа йиш я юрта бахача наьхи. ХьалхагІа а план а оттаь цара дукхагІа эша кинофильмаш кхуль киномеханика Мальсагов Альвада

Б. КОСТОЕВ.

«СЕРДАЛО»

ЛЕНИНА ХЕТАЯЬ

Берриге советски наха дерригга прогрессивни адамаши санна Ленински юбилейна мабоаттIара къахьегама совгIатшица накъбаьхкар советски художникаш а. Цар дукха къахьийтад Владимир Ильич Ленина образ хьаеш.

Укх деношка изобразительни искусствай республикански музей хьайийлай В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяь юбилейни выставка. Музея залашка хьахьоклаш я изобразительни искусства живописа, графика, скульптура, прикладни театрально-декорацияни искусства 300 гергга произведени.

Выставке баьккхараш хьож СССР халкъа художника Н. Томске «В. И. Ленин» яхача портретага, СССР халкъа художникаша Н. Жукова, Н. Касьяна В. И. Ленина вахарехи творчествахи лаьца даьча графически балхашка.

Белгала да цу выставке Грознерча мастерий РСФСР халкъа художника Мардовин Валентинен («Юргара коммунистий!») Валиахматов Александрен («Къамаьл ду Ленина») балхаш.

Теркам тIеозаш да В. И. Ленина вахари цун гIуллакхаши дуьцеш дола Нохч-ГIалгIайчен къьнагIа болча художникий балхаш а. Царех да Слободин Андрея «Ленин Горькийн — революце дуIа кхайкар» яха, Гайдукова Еленай «ЛоамароЙ В. И. Ленина волча» яха, Царицынски Леониде «Ленинах дола дош» «Ленин вайца ва» яхача, ишта Къилбаседа-ХIирий АССР-а заслуженни художника Глушков Василе «Ленин Парижа» яха я балхаш.

«Владимир Ильич Ленин Шушенске». Ишта цIи йолаш я художника Латышева Николая массехк картинах йола сери. Из тема шийна дига йохарна Шушенске ваха дукха ха йоаккхаш хилар Н. Латышева, Цудухьа баьча ваьха а лийна а моттигаш дика хьакхьокха оIаштIехьдаьнад художника.

Дика эттув боалаш къахьийтад Нохч-ГIалгIайчен къона художникаша а. Выставкагара выставкага вегIайоагIа Асуханов Аманде, Шамурзаев Шамала говзал. Укх выставке къьнта гуш да из. Выставкага хьежа ухача наьха бIарг тIеотташ да «Продотряд. Маькх—грозненски пролетариата» яха Асуханови «Революце мурд» яха Шамурзаевен балхаш.

Дутаев Ильяса кийчдаь выставке хьокха оттадаьча балхаша хьагойт дукха дика хIама карагIдолIаш прикладной искусства говзанч из хилар. Дахчан хIамашта догамаш дарца хьакхола цо халкъа фольклора йицлургйоаца образаш.

Цу тайпара говза оIаштIехьдаьха балхаш дукха да выставке. ХIаьта ловцна аьлча В. И. Ленина юбилейна накъаболхаш шоай эрригга говзал, берриге низ тIабахийта къахьийгад Нохч-ГIалгIайчен художникаша. Из выставке оттадаьча балхашка хьежа вахачун бIаргагургда.

С. БРОДСКИЙ,
республикански изобразительни искусства музея директор.

СПОРТ

«ДИНАМО» АБСОЛЮТНИ ЧЕМПИОНКА

«Динамо» общества Центральни Совета хьалхара моттиг яьккхара спортивни гимнастика яхьаш хилар город Харькове. Абсолютни чемпионка цIи яьккхар цига дуьнен халкъашта юкъерча класса мастера грозненкас Турищева Людмилас. Мехка низ болашагIа йола спортсменкаш Воронинал Петрики цул тIехьагIа ба.

Оарца тIехь шиь лоIамерех упражненеш еш дойо ши медаль яьккхар Людмила, хIаьта рийкаш тIехь хоосалучен упражнене еш ши дото медаль яьккхар.

ФУТБОЛ

«Труд» ДСО Нохч-ГIалгIай Совета футболах ловзаш хьалхара моттиг яккхара къовсамаш лоаттадеш хилар низ болашагIа йола 14 команда. Цига котбаьлар В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккдоахача завода футболисташ. «Труд» ДСО республикански Совета кубок цунна ихьачар.

КРОСС

250 спортсмено дакъа лоацаш ейгача атлетика кросс хилар баьча юбилейна хетаяь В. И. Ленина цIерагIча парке. Цига котало яьккхар В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккдоахача завода спортсменаша. ШоллагIча моттиге Грозненски радиотехнически завода спортивни коллектив я.

О. НИКОЛАЕВ.

ХАЛКЪА УНАХЦIЕНО ЛОРАЕШ

В. И. Ленин ваь 100 шу дузачу денна чIоагIа хьнар айденна ваькъавра Нохч-ГIалгIай республикански больница коллектив, лакхьенай укдаа бахача наха медицински гIулакх даро культура.

Республикански больница балха юкъе йоккха моттиг дIалоац юрта бахача наьха унахцIено лораяра деча гIулакхаша.

Масала, районе хьайийллай отоляриногологе лазараш дола нах тIаийбеш йола къьстта лорий приемни пункташ, хIаьта иштта хьайийллай 8 районе офтальмологе лазарашта йола, 2 районе травматологе, 2 районе эндокринолога, 5 районе психоневрологе лазарашта йола кабинеташ. Уж кабинеташ юргашка болх бе йолаяийтар бахьан доланш баха нах дарба дайта хIана дуккха а кIезигагIа аха безаш хул городашка, цамогаш кIезигагIа хул халкъа боахама къьеткъьестача доакъошкара болхлой.

Лораш а юкъера медицински болхлой а кийчбу баха хиннай республикански больницах.

Республикански больница отделене квалифицированни дарбан новкъостал ду 21 специальностагIа, хIаьта царех 8 Ленински деношта кийчо е йолаончачул тIехьагIа болх бе йолаяийтай.

Цу юкъа ненгеш алсамдаьннах хирургически, нейрохирургически, отоляринологически, урологически, гинекологически отделенешка.

Соаха оаха Iома а яь, практикана юкъейихьай дарба дара керда методаш: индуктотермия — жамарашта лакхе инфекционни неспецифически полиатрит долча хана фонофарез гидрокартизон — йоккхийча голашка деформирующи остеоартроз долча хана, диадинамически тоаш — радикулиташи тройничеи нервана невриташи долча хана.

Хирургически отделенешка хIара шора 4000 кхоачаш чоалхане операцеш ю эррига чаьженашта а дулха тIа а.

В. И. Ленина юбилейна кийчоеча юкъагIа Iоми а яь практике еш я цехкашта. Керта къьна операцеш, ваготомя а йолаш желудкана экономни резекция, отосклероз хиппача хана тоалхача лерга хIама дикагIа хозийтаргдола операци, раж хилча къамаргаш цIенъяь дIаяхар, урологически лазараш долча хана дукха пластически операцеш, глаукома долча хана синусо— томия, кхыдараш.

Ший балха квалификаци хадлаина лаккхъю больницерча медицински персонало: дIадахача алхха пхьая 1969 шера вай мехка центральни базашка, семинарашка, декадникашка специализаци еш говзал лакхъеш хиннав 31 лор, хIаьта из бахьан долаш шеко йоацаш товденнаха унахошта деш дола медицински гIулакх. Цу гIулакхагIа больнице каст-каста Iилма-практически конференцеш ю. Лораша больницера материалаш оIаштIехьйоах конференцешка, Iилман обществай заседанешка доладаш ю царех лаьца, центральни журналаш тIа кепатоха дIаккхухьийт уж.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизарца дувраденна коллектива творчески хьнар айдаларо общественни болх тоабаь да Iеш, политико - массови балха дукхаха керда формаш методаши гучайаьхай, дукхха а дукхагIа болча болхлоша хьнаре даькъа а лоацаш.

Массала, токущи политика Iомаеча 14 отделенчески группах Ленински цкоалаш йир цига практически вахарца вIоаргIа дувза а дувзаш Iомаду В. И. Ленина балхаш, цун биографе доакъош.

Юбилейни 1969-чей шерашка комсомольцашек кагирхошен баьча балха белгалагIа йола оагIув а производственни общественни хьнар айдалар. «Ленина санна болх бе, деша, даха» яхаш девиз а йолаш йолча Ерригеюзани комсомольски собрани дакъа даьцар уха комсомольцаша. Комсомольцаша оIаштIехьа а даьккха, чаккдаьккхад «Огонек» яха къахьегамен сийлахь-боккхача Даймехка тIемех ветеранашца оIашIехетар.

Юбилейни юкъагIа больница кхы тIа а шербеннаб коммунистически къахьегама тIехьара болам. ХIанз пхьикха отделени яц больнице В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна тIанйца довкхагIа дола декхараш кхоачашдара бокъонца оарцагIа ца йоалаш. хIаьта 11 отделенена хIанзе а еннай «коммунистически къахьегама отделенеш» яха сийлен цIи, царех яханеша юбилейни хьалхарча шера аьккхай из цIи.

«ДикагIболча наьха» галерея яьй больница территоре тIа. Чакхдоаха Ленински субботникаш селлара дика оIаштIехьдаьхаи дукхача наха дакъа лоацаш хIанз санна цIаккха хинидац.

Алхха 1969—1970 шерашка 8 субботник даьд республикански больница коллективо корпусий территореш а, хIаьта иштта гонахьара улицаш а, Шолжа йист а оIецъеш. Лергий, бIаргий радиологически отделенешка текущи ремонт яьй, чухьа а араьхьа а кIир техай, шаьр а даь басараш хьохкадд ийнашта болхлоша шоаш общественни хьисапе.

Юбилейни шера хиннача спортивни яьхий 7 тайпагIа приз йоагIаш моттигаш яхарах республикански больница коллективана карара кара тела кубок а «Спартак» яхача общества вымпел а еннай.

Юбилейна хьалхарча шерашка производственни общественни балха тIа дакъа толамаш бахьан долаш а В. И. Ленина 100 шу дизара сийна тIанйца деккараш хапал хьалха кхоачашдарах а больница коллективана медицински болхлой профсоюза обкома сийлахь грамоташ еннай.

Н. МИРОНОВА,
Нохч-ГIалгIай АССР республикански больница корттера вар.

А. Борщаговскен, В. Сутыринен сценарегIа «Кховнарча денга йода поезд» яха кинолента даьккха яьннай «Мосфильм» яха студи. Цу тIа дувц исторически событех — Советски правительство Петроградера Москве дIаяхарах. Фильма режиссер — В. Азаров.

В. И. Ленина роль ловзаю Куйбышевски драматически театра актера РСФСР халкъа артиста Засухин Николая.

СУРТА ТIА: фильма эпизодаш цаI.

Н. Дынина сурт.

ТАСС фотохроника.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

25 апрель

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 11 сахьат даьлча саг йоалабрех — яхарех торжествени ди. 12 сахьат даьлча «ХургволчаI тIемахочун» клуба занятия. 13.00. Профессионально - технически училищай дешархошта лаьрхIа Ленински киноуниверситета занятия. 20.00 ВIастакара бал концерт, ловзараш, халкараш, эстрадни оркестраш а лоах.

Химикий культура ЦIа. 18.00. В. И. Ленина цIерагIарча культура ЦIен «Современник» яхача эстрадни ансамбла концерт.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17.07. «В далеком Шушенском» яха кинофильм хьокхаргда.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 18.00. «Подвиг» яха устни журнал. Двореца къонабарий драматически коллектива «Разведчицы» яха спектакль.

Пролетбата цIерагIара культура ЦIа. 18.00. Лакхерча классашкарча дешархой клуба занятия. «Ильича новкъа гIолла» яхача тематически сайре.

КИМ цIерагIара клуб. 16.00. Коталой Ленин хетаяь беседа.

26 апрель.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 12.00. «Почемучка» яхача берий клуба занятия. 17.30. Халкъа культура университета занятия. Болх беш хургья педагогически эпанеI факультет.

Химикий культура ЦIа. 11.00. «Ленина сийле хийла. Даьхен сийле хийла» яха киноутренник.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 10.00. В. И. Ленинах йола стихотворенеш ешарий конкурс. 11.00. «ЛадувгI оаха Ильича оазата»

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 18.30. «В. И. Ленин вай молки» яха беседа.

Пролетбата цIерагIара культура ЦIа. 18.00. Фашистски Германи эшаяь 25 шу дизара хетаяь кинофестиваль хьаелларгья.

КИМ цIерагIара клуб. В. И. Ленина вахари цун гIулакхаши дувцаш дола кинофильмаш хьокхаргда.

КЪОНАБАРИЙ ОАЗАШ

Ях шу совгIа ла я «Комсомольское племя» яхача газета редакце къоначар республикански Творчески объединене (ТОМ) болх беш бола. Укхаза юкъ болаш болча поэтий, прозаикий, художникий, композиторий произведенеш. 60 совгIа ладе лолаенна саг ва укхаза консультацеш идеш, уж оIашагIбеттаду республика боазаш болча поэташца, прозаикашца, художникашца, композитораца. Цкъаза томовцаш болча хьошалIа боаIа вай заода литератури искусстви болхлой а. Цу дерригана новкъостал да ладе болабеннача къоначабола хошта, студенташта, школашкаи профессионально - технически училищашкеи деша багIарашта творчески говзал караерзаяра.

Доккхаде, дIахьокха карагIдаьнна хIамаш долаш я ТОМ. Общественни хьисапе цун членаша арадаьккхад «седкъий тIаьр юкъе», «Горизонташа тIахьехя» яха шиъ коллективни сборник, хIанз кийчдеш да кхоалагIдар. ХIаьта Тома членаш болча Гагиев Гирихана, Минтяк Ивана, Богданов Виктора, Кусаев Адиза, Садулаев Абдулас кхычар арадаьккхад шоай хьалхара сборникаш. ХIанз дика ка довлаш произведенеш еш ва Суденко Борис, Гилогаев СаIид, Романов Анатолий, Мачигов Руслан, Кузнецова Галина, Лизунова Людмила, кхыбараш.

Том-а членаш хинна ба хIанз ваьзаи бола поэташ Чахкиев СаIид, Передреев Анатолий.

ТОМ-е хан-ханна бетта кхоза занятие хул литературо говзал Iомаеш. «ТОМ-а дуьц» яхача рубрика газета оагIонаш тIа хан-ханахьа арайоах ладе болабеннача авторий произведенеш. Томовцаш каст-каста хьошалIа бахе хул школашка, республика дешара тайп-тайпарча учрежденешка, цига цар шоай произведенеш еш. Томовций илли наха довзаш да, масала, республика радиои телевиденеа инструментальни ансамбло доаккхаш да С. Галагиеваи Вл. Долговеи «Са республика» яха илли.

Дукха къахьийгад томовцаша В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяь произведенеш кийчъеш, нар иштта болх бу фашистски Германеа котдаьнна 25 шу дизарах лаьца дувцаш а. Цу темах язъяь дикагIйола стихаш, очеркаш, дувцараш, картинаш, иллеш къоастадоад.

Хьаяраенна материалаш коллективно юсц, уж дикагIа миштa тоаерга дувцаш оIаши дагабуел. Укх тIеххьарча заседане иштта дийцар В. Петрухина, В. Пашаева, Л. Лизуновай, Л. Рудске, В. Панкова кхычар произведенеш. Цар кальнна я ледара йиса а моттигаш белгальъяьтар, кхоачамбоацараш дIа миштa даха деза дийцар.

А. МАЛЬСАГОВ,
ТОМ-а совета председатель.

Доазол дехьара

ЛЕНИНСКИ ИДЕЯШ КОТЪЯЛАРА ДЕМОНСТРАЦИ

БУДАПЕШТ, 23 апрель. (ТАСС). КПСС ЦК, СССР-ен РСФСР-ен Лакхехьарча Советий цхьана яь В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяь торжествени заседани дуьнен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болама низа йоккха демонстраци а хинна дIаэттар, яхаш белгалдоаккх «Непсабадшаг» яхача газета. Газета йоах, заседане къамаьл даьраша белгаяьккхар революцех бола, социализм хьаярах бола ленински хьехам кховчаш — боро эггара хьалхарех эггара къьегагIен бола хьокхам Советски Союз ба, Ленина идеяш бахьан хIана эггара хьалха къовсам лоаттабе беза коммунистически болхлойн болама цхьогIо, пролетарски интернационализма уйлех практикех чIоагIъярца яха уйла.

БЕЙРУТ, 23 апрель. (ТАСС). Ливански газеташа араьккхай дика доашхаш дувпа Л. И. Брежнева доклада изложени. «Ан-Нида» яхача газета белгалдоакх: «Брежнева доклада тIа цIаькха а аьнна да Ленина мехко Iарбаша шоаш мукъабахара тIехьа лоаттабу къовсам хьадза хьаллоацаш хилар». «Аль-Мухаррир» яхача газета язду: «Брежнева даггара критика ю США-ен Израилен лоаттача агрессивни политикана. Советски Союзо Iарбаша лоаттабу къовсам чIоагIа хьаллоацаргба а йоах», яхаш.

БЕРЛИН, 23 апрель. (ТАСС). «Ленина гIулакх деррига адамашка кхоача гIулакх да», «Вай Ленин лоархI, социализм чIоагI а еш», «Котало йоахаш хьайоагIа ленински идеяш кхоачашхул» кертера а яздь. Москве съездий Кремлевский Двореце хинна, В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяь торжествени заседани чакхъаларах йола шоай московски корреспондентий отчеташ хьалхарча оагIонаш тIа араьйоах ГДР центральни газеташа. Кепайоазоно боккха теркам тIабохийт торжествени заседане КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина юххера даьча къамаьла. «Ленински идеяш котъялара демонстраци» аьнна корте я яздь, «Нойес Дойчланд» яхача газета араьккхай цу къамаьла эррига текст.

БРАТИСЛАВА, 23 апрель. (ТАСС). Л. И. Брежнев доклад боккхача исторически лоархIама документ да, аьлар ТАСС корреспондентага Словаке Компарте ЦК Президиума члена, ЦК секретара Л. Пезлар. — Доклада тIа кIоаргга марксистски анализ яьй дIадаха 100 шера адамий общество легIаахара. XX-ча бIаьшерен тIеххьарча кхоалагIча даькъе вай заман керттерча революционни низий балха тIехь ленинизма бола лоархIам хьахьекхаб.

ГАВАНА, 23 апрель. (ТАСС). Кубински общественность чIоагIа хьожаш хилар В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяьча торжествени заседане балхага. Поенса Латина яхача агентствас дIайоаржайир КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева доклада изложени.

«Хувентуд ребельде» яхача газета къьстта белгалдаьхад Ленина цIерца бувзабенна ба адамий историе чухь хинна хувпаш, социализм хьахилари марксистски идеологи дIегIаахари яха дешаш. Сийлахь—воккхача Ленина васкеташта тешаме йолча Советски Союзо тIехьа тIайоагIача хана а долла хIа- [illegible]

йоалаю газета.

ВАШИНГТОН, 23 апрель. (ТАСС). «Болтимор сан» яхача газета йоашхаш араьккхай Л. Я. Брежнева доклад.

«Болтимор сан» яхача газета белгалйоакх СССР «хьинаре тIехьаоттаргья халкъаш доккха эс деш дола сихдаь герз хьаделга сацадара, герз дIадаккхара, паччахьалкхенашта юкъе къовсаме латта дешаш хьаькъалерча ларда тIа, переговорий накъаца» къоастадара яхаш дувца доклада раздел. Газета къьстта хьакъоастаду социалистически мехкий интернациональни борт — цхьоагIов Iалаьмате боккха лоархIам хиларах дувца Л. И. Брежнева дешаш.

Газета йоккха моттиг лу капиталистически общества политически, моральни, духовни деградаци ювцача доклада раздела.

САНТЬЯГО, 23 апрель. (ТАСС). Съездий Кремлевски Двореце цхьана яьча торжествени заседане Л. И. Брежнева яьча доклада керттера теркам тIабахийтаб чилийски общественностен кепайоазоно.

Чили Компарте ЦК орган долча «Сигло» яхача газета араьккхай йоашхаш оттаь Л. И. Брежнева доклада изложени.

ДРВ. Нахьахьи декха ударни бригада. Болх дика бирах цунна ЦIе байрах еннай.

С. Афонина сурт.

(ТАСС фотохроника).

ЮБИЛЕЯ СИЙНА

ВАРШАВА, 23 апрель. (ТАСС). Доккха дерригача халкъа цIей санна белгалдаьккхар Польше В. И. Ленин ваь 100 шу дизар. Ерригача воеводствашка ленински юбилейна хетаяь торжествени собранеш хилар. Польски индустре эггара йоккхагIа йолча предприятешка — Нови Гутерча металлургически комбинате, Гданьскерча судоверфе, хIаьта иштта «Весела» шахте митингаш хилар.

Торжествени собранешка, болхлой коллективашка В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна лаьцача социалистически яхьа юкъе дакъа лоацарца рапорташ тел хапал хьалха производственни планаши гIиййна хинна декхараши кхоачашдаь хиларах. Планал совгIа баьккха бIаьш эзараш тоннаш кIор, эзараш метраш кIада, дукха машинаши оборудовани — иштта жоп деннад болхлой Польша ленински шу ударни къахьегамца белгалдаккхара парте баьча тIахьехама.

ПАРИЖ, 23 апреля. (ТАСС). Торжествени хьале Мари-Роз яхача улицагIарча В. И. Ленина музее — квартире Францерча СССР посола В. А. Зорина совгIата лаьрхIа музейна белар юбилейна арахийнача В. И. Ленина сочиненей юбилейни биза гуллам. Церемонена юкъе дакъалацара музее баьхкар ФКП Генеральни секретара заместитель Ж. Марше керте а волаш бола ФКП ЦК Политбюро членаш.

Политбюро члена, ФКП ЦК секретара Г. Плисонье ше къамаьл деш дийцар Францера болхлой болам дегIабоалабара ленински идеяши В. И. Ленина баьча балхеи Iалаьмате йоккха влияни яь хилар. Цо белгалдаьккхар Франце дуккхаза я хинна дуьнен пролетариата баьча французски болхлой класса дагалетташ хилар. Г. Плисонье аьлар, 1908—1912 шерашка Владимир Ильич Ленин ваьхача Мари-Роз яхача улицагIарча квартирана музеи официальни статут еннай. Укх гаргарча хана из шерьеш дола балхаш дIадоладергда.

ПРАГА, 23 апрель. (ТАСС). Къилбаседа чешски кIора бассейна В. И. Ленина цIерагIча шахта горнякаша 22 апреле кхоачашдир дуьнен халкъашта юкъерча пролетариата баьча ваь 100 шу дизара сийна планал совгIа 100 тонн кIор бокккхаргба аьнна шоай декхар. Из хьаккхайкалир укхаза хиннача шахта коллектива торжествени митинга.

РИМ, 23 апрель. (ТАСС). В. И. Ленин ваь бIаь шу дизара хетаяь Итальянски компарте Центральни Комитетеи Центральни контрольни комиссеи торжествени заседани хилар «Элизио» яхача римски театра помещене.

Театра зал цIеча байракхашца хозьяь а, президиума тIадоал В. И. Ленина доккха портрети «Ленин вах коммунисташа лоаттабеча къовсамех» аьнна тIаIдаь транспоранти. Президиуме ва ИКП Генеральни секретари заместитель Э. Берлингуэр, ИКП нулгал деш бола членаш Дж. Амендола, А. Новелла, Э. Макалузо, компарте кхьбола деятелаш, КПСС ЦК член А. М. Румянцев керте латта КПСС делегаци.

А. М. Румянцева КПСС ЦК цIерах беррига Итальянски коммунисташка дIаделар вежарашка дола моаршал, балха тIехьа къовсамех толамаш дахар ловш боккха ловца а баьккхар.

«ДIахо а пролетарски интернационализм дегIайолаяран Итале демократи и социализм а бахьан лоаттабеча къовсамаш Ленина хьехам безаш хилар» яха доклад йир ИКП — Политбюро члена Дж. Наполитанос. Итальянски компарти хьаеча В. И. Ленин керттера лоархIам болаш хилар дага а лохийта, докладчика дийцар В. И. Ленин ваь бIаь шу дуза ди Итале коммунисташа мехка деррига аьрдехьарчен демократически низаша чIоагIа белгалдоаккхаш хиларах.

«КОСМОС-334» — СИГАЛА

1970 шера 23 апреле Советски Союзе сигалъахийтай «Космос-334» яха эргIанара Лаьттан искусствени спутник. Спутника тIа оттаьй 1962 шера 16 марта ТАСС-о хьаккхайкаьаь программе хьежа космически аре дIахо тахка лаьрхIа йола Iнамаи аппаратура.

Спутника тIа оттаь аппаратура боарамагIа болх беш я. Iочуухача информацена обработка ю координационно - вычислительни центро.

(ТАСС).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллех Грозне кIезиг - дукха морхаш а йолаш, йовчан а йоацаш, хьаьда лостам боацаш, гIийло, гIаьххьача боарамга кховчаш мух а хьеккхаш ха хила а фегара температура республике гIолла 23—25, Грозне 26—28 градус йIовхал йолаш хила я тарлу. 26 апрелагара денз 29 апрелага кхаччалца юкъе кIезиг - дукха а цкъаза понагIо а морхаш а йолаш, Къулбамалхбузехьара, малхбузехьара гIийло, гIаьххьача боарамга кховчаш мух а хьеккхаш ха хила а фегара температура буйсашка 5—10, денощка 20—25 градуо йIовхал йолаш хила я тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО
25 апрель

6.30 — «Юрта Iуйре» (нохчий меттала). 6.50 — Хоамаш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.22 — Халкарий концерт. 8.40 — «Тарха тахгIеш» яха литературни передача (гIалгIай меттала). 16.00 — «Дегагара дегага» яха радиодувцар. 17.00 — ДIалокх Загребельнас. 17.30 — «Къонахь». 18.00 — «Цугаева Супьяна творчески сурт» яха передача (нохчий меттала). 18.30 — Школьни глобус.

РАДИО
26 апрель

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.30 — Хоамаш. 8.22 — Шоана дукхаезача эшарий концерт. 15.15 — Литературни передача. «Ши орден леларг» яха очерк (нохчий меттала). 15.33 — «Музыкальни училища йистеяккхараш» яхача циклаца передача. 16.30 — «Литературни Нохч-ГIалгIайче» яха радиовыпуск. 18.00 — «Къонах» (гIалгIай меттала). 18.30 — Радиоладоргlарчой заявках дола концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ
27 апрель

17.55 — Передачий программа. 18.00 — Школьникашта «М. Шолохов яха фильм (нохчий меттала доакха). 18.20 — «Заводе венав къона специалист (гIалгIай меттала). 18.40 — Телекердадараш (гIалгIайи эрсий меттала). 19.05 — Хоамаш. 19.10 — ДIаювш латт бIаьсти юв кульгураш. 19.25 — Киножурнал. 19.35 — «Лоаман Iуйре» яхача аьлменаха оагIош гIара (гIалгIай меттала). 19.55 — Шоана беран. 20.05 — «Болеш бий хьожаш йоана цIераш» яха литературни передача. 20.30 — Передачий программа. 20.35 — «Канадера саг» яха художественни фильм. 22.05 — Российски Федерацие киноискусство. «Мосфильм» яха киностуди.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: т. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-00; редактора акх. — 3-30-11; бахиш ахкана секретаре — 3-34-38; партейни вахари, культурах, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахамий песьмой отделий — 3-42-28.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/04.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/04.

СФ05081. Заказ № 2240.